

1973 ආර්ථික හැඩගැස්ම, ගැටළු හා ප්‍රතිපත්ති

1. හැඳින්වීම

1971 දී වූ සියයට 1.0 ක සහ 1972 දී වූ සියයට 2.6 ක වර්ධන වේගය හා සැසඳීමේදී, ශ්‍රී ලංකාව 1973 දී සියයට 3.5 ක මූර්ත වර්ධන වේගයක් වාර්තා කොට ඇත. 1973 දී ජනසංඛ්‍යා වර්ධන අනුපාතිකය වූ සියයට 1.76¹ පදනම් කර ගත්කල, ස්ථාවර මිල ඒකජන නිෂ්පාදනයෙහි වර්ධනය සියයට 1.7 ක් විය. මෙය 1971 දී වූ සියයට 1.9 ක සෘණ වර්ධන වේගය සහ 1972 දී වූ සියයට 0.6 ක ඉතා පහත් මට්ටමේ වර්ධන වේගය සමග සැසඳිය හැකිය. පොල්, තේ සහ තරමක් දුරට සත්ව නිෂ්පාදිතයන් නිමැවුමෙහි වූ අඩුවීම හේතුකොට ගෙන, මූර්ත ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වැඩිවීම අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා පහත් විය. අනෙක් අතට රබර්, අතිරේක ආහාර භෝග සහ මැණික් නිෂ්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. විශාලතම දේශීය කෘෂිකාර්මික භෝගය වූ වී නිමැවුමෙහි වැඩිවීමක් 1973 වර්ෂයේදී පෙන්නුම් නොකෙරුණි. කාර්මික නිෂ්පාදනයේදී, මූර්ත වශයෙන් එකතු කරන ලද අගය ආන්තිකව වැඩි වූ අතර, අඩු ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ හැකියාව මදක් වැඩිවීම හේතුකොට ගෙන ඉදිකිරීම් කටයුතු මට්ටමෙහි දියුණුවක් පෙන්නුම් කෙරිණි.

වර්ෂය තුළදී මුදල් සැපයුමෙහි කියුණු වැඩිවීමක් ඇති විය. මෙයට මූලික හේතුව වූයේ බැංකු ක්‍රමය සතුව පැවති, වැඩි වූ විදේශ විනිමය දරීම් මූල්‍යකරණය කිරීමය. කෙසේ වුවද, 1973 අවසාන මාස 4 තුළදී මූල්‍ය ප්‍රසාරණය තරමක අඩු වේගයකින් සිදු විය. මූලික මූල්‍ය ප්‍රසාරණය නොකඩවා පැවතීමට හේතු වූයේ රජය විසින් බැංකු ක්‍රමය වෙතින් ගනු ලැබූ ණය ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමය. 1973 දී කියුණු මිල ඉහළ නැගීම් දක්නට ලැබුණි. මෙම ඉහළ නැගීමේ වේගය 1971 හා 1972 වර්ෂයන්ට වඩා බොහෝ සෙයින් ඉහළ විය. අත්‍යාවශ්‍ය භාණ්ඩ වූ සහල්, පිටි සහ සීනි වල ආනයන මිල මෙකී භාණ්ඩ වෙළෙඳ පොලවල්හි මීට පෙර ළඟා නොවූ මිල මට්ටම් දක්වා ඉහළ නැගුණි. විදේශයන්හි වූ උද්ධමනීය පිඩන සහ ව්‍යවහාර මුදල් අර්බුද ආනයන මිල කෙරෙහි මෙන්ම, දේශීය නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ මිල කෙරෙද බලපෑම් කළේය. තවද, ඔක්තෝබර් මාසයේදී රජය මගින් ගනු ලැබූ විධිවිධානයන් හේතුකොට ගෙන දේශීය මිල කෙරෙහි බලපෑමක් ඇති කෙරිණි. මෙහි ශුද්ධ ප්‍රතිඵලය වූයේ ජීවන වියදම් දර්ශකයෙහි කියුණු ඉහළ නැගීමය. භාණ්ඩ රාශියක නියම මිල නැගීම; කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකයෙහි සියයට 9-7 ක ඉහළ නැගීමේ වාර්ෂික සාමාන්‍යයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අධික විය.

අඩුරුදු ගණනාවකට පසුව පළමු වතාවට රජයේ මූල්‍ය කටයුතු, 1973 දී රුපියල් 530 ලක්ෂයක ශුද්ධ සංකෝචනයකට හේතු විය. 1971/72 දී ආදායම් කියුණු ලෙස වැඩිවීම සහ දේශීය බැංකු නොවන සම්පත් සැලකිය යුතු අන්දමින් එක්රැස් කර ගැනීම, බැංකු ක්‍රමය වෙතට වූ රජයේ ණයගැනී භාවය අඩුකරලීමෙහි ලා උපකාරී විය. එයට අමතරව 1968/69 න් පසු, පළමු වතාවට රජයට එහි වර්තන ගිණුමේ අතිරික්තයක් ඇති කිරීමට හැකි විය. ඉකුත් වර්ෂයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රාග්ධන වියදම්හි වැඩිවීමක් ඇති විය. විශාල වශයෙන්ම ආදායම් බදු, ව්‍යාපාරික පිරිවැවුම් බදු; අපනයන බදු සහ විවිභිස විකිණීමෙන් ලැබෙන ආදායම් වලින් රජය වෙත ඉහළ ආදායමක් එකතු විය.

1973 දී ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුමෙහි හිඟය, 1972 දී වූ හිඟයට වඩා සුළු වශයෙන් අඩු විය. අපනයන වියදම්හි විශාල වැඩිවීමක් කිබුණද රබර් සහ සමහර සම්ප්‍රදයික නොවන භා සුළු අපනයනයන් සඳහා වූ ඉහළ මිලයන් විදේශීය විනිමය ඉපයුම් වැඩි කිරීමෙහි ලා උපකාරී විය. මෙම ඉහළ මිලයන් පවතිද්දීත් විදේශ විනිමය සම්බන්ධයෙන් දැඩිපාලනයක් තිබියදීත්, වසර අවසානයේදී කෙටිකාලීන වගකීම් වල සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් දක්නට ලැබිණි. තවදුරටත් ජාත්‍යන්තර ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රතිපෙල ගැසීම් සහ එමගින් ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි ඇතිවූ අගය අඩු වීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩිවන විදේශීය ණය ගෙවීමේ බරක් පැවතිණි.

මුදල් වශයෙන්, 1973 දී දළ ස්ථාවර ප්‍රාග්ධන සම්පාදනය සියයට 13 කින් ඉහළ නැගුණ නමුදු කියුණු මිල ඉහළ නැගීම් සඳහා ඉඩහල වීම නියම වැඩිවීම සියයට 2 ක් පමණ විය.

2. ආර්ථික හැඩගැස්ම

(අ) දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය

ඉකුත් වර්ෂයේදී වර්ධන අනුපාතිකය වන සියයට 2.6 සමඟ සැලසීමේදී මූර්ත වශයෙන් මනිනු ලද දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය 1973 දී සියයට 3.5 කින් වැඩි විය. 1972 සහ 1973 වර්ෂයන් සඳහා සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය වූ සියයට 3.1, 1971 න් අවසන් වන දස අවුරුදු කාලච්ඡේදය සඳහා සාමාන්‍යය වූ සියයට 4.3 ට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩු බැව් පෙනේ. 1972 දී ක්‍රියාත්මක වූ පස් අවුරුදු සැලැස්මෙන් සියයට 6 ක සාමාන්‍ය වර්ධන වේගයක් අපේක්ෂා කරන බැවින්, 1973 වර්ධන වේගය මෙම ඉලක්කයට වඩා සැලකිය යුතු ලෙස අඩුය. කෙසේ වුවද, 1972 දී වූ සියයට 0.6 ක වැඩිවීම සමග සසඳන කළ 1973 දී ඒකජන මූර්ත නිෂ්පාදිතය වැඩිවීම වූ සියයට 1.7, තරමක දියුණුවක් පෙන්නුම් කරයි. මෙය, මුළුමනින්ම 1973 විශේෂයෙන් වූ වඩා හොඳ ආර්ථික ක්‍රියාකාරිත්වයක් නිසා සිදුවූවක් නොව ජනගහණ වර්ධන අනුපාතිකය 1972 දී වූ සියයට 2.0 සිට 1973 දී වූ සියයට 1.76 දක්වා සැලකිය යුතු අන්දමින් පහත වැටීම නිසා සිදුවූවකි. මුදල් වශයෙන්, දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය සියයට 19.6 කින් පමණ වැඩි වී ඇති නමුදු, විශාල වශයෙන් මිළ ඉහළ යාම් සිදු වූ 1973 වර්ෂයේ ආර්ථික තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් මෙම සංඛ්‍යාවෙහි වැදගත් කමක් පෙන්නුම් නොකෙරේ.

ප්‍රධාන අපනයන කර්මාන්ත දෙකක් වූ තේ සහ පොල් නිෂ්පාදනයන්හි පහත වැටීමක් සිදු නොවූණි නම්, 1973 ආර්ථික හැඩගැස්ම මීට වඩා යහපත් වීමට ඉඩ තිබුණි. පොල් නිෂ්පාදනය කියුණු ලෙස සියයට 34.7 කින් පහත වැටුණු අතර, තේ නිමැවුම සියයට 1.1 කින් අඩු විය. 1973 වර්ෂයේදී පොල් මිලෙහි සැලකිය යුතු දියුණුවක් ඇති වුවද තේ මිළ බොහෝ දුරට ස්ථිතික විය. විශේෂයෙන්ම පොල් සම්බන්ධයෙන් නිෂ්පාදනයෙහි වූ කියුණු පහත වැටීම් හේතුවෙන් අපනයන ඉපයුම් වල වූ අඩුවීම පියවා ගැනීම සඳහා මිළ ඉහළ යාම ප්‍රමාණවත් නොවීය.

වෙළෙඳ අනුපාතයන් 1960 සිට දිගටම පහත වැටෙමින්, 1972 දී ඊට ඉකුත් වර්ෂ වලට වඩා කියුණු ලෙස අඩු විය. 1973 දී වෙළෙඳ අනුපාතිකය සියයට 13 කින් පහත වැටුණු බැවින් එය අපනයන ක්‍රය ශක්තිය කියුණු ලෙස දුර්වල කිරීමට දයක විය. මේ හේතූකොට ගෙන සිදුවූ පාඩුව 1959 ස්ථාවර මිල අනුව, රුපියල් 11,700 ලක්ෂයක් බව තක්සේරු කර ඇත. අපනයන මිළයන්ට වඩා වේගයකින් අගයන මිළ නැඟුණු අතර, වෙළෙඳ අනුපාතය පහත වැටීමේ ප්‍රමාණයෙන් එය පිළිබිඹු වේ.

සැලකිය යුතු අන්දමේ නිෂ්පාදන ලැබීම අත්කර ගත් සහ ස්ථාවර අනුපාතිකයන් අනුව හෝ විශේෂ හැර ගැනුම් අයිතිවාසිකම් අනුව ඉහළ විදේශීය විනිමය ඉපැයීම් පෙන්නුම් කළ අංශයන් වනුයේ, සියයට 10 කින් නිමැවුම වැඩි වූ රබර් සහ මුළු නිෂ්පාදනය රුපියල් 2342 ලක්ෂයක් දක්වා තක්සේරු කර ඇති මැණික් නිෂ්පාදනයන්ය. සමස්ථයක් වශයෙන් ගත් විට නිෂ්පාදන අංශයෙහි එකතු කරන ලද අගය ආන්තික වශයෙන් වැඩි වුවද මූර්ත වශයෙන් නිමැවුමේ අගය පහත වැටී ඇත. දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙහි ආංශික වර්ධනය පහත දක්වෙන සටහනෙහි පෙන්නුම් කෙරේ.

1 - 1 සංඛ්‍යා සටහන

ආංශික වර්ධනය - 1973 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය (ස්ථාවර මිල අනුව)

	1972 රුපියල් දශ ලක්ෂ	1973 රුපියල් දශ ලක්ෂ	සියයට ගණනේ වෙනස
1. කෘෂිකර්මය, දැව ආදී වන ද්‍රව්‍ය, දඩයම් හා ධීවර කළුමනු	3,478.4	3,387.6	- 2.6
2. පහල් හා ගල් කැනීම්	67.5	266.2	+ 294.4
3. නිමැවුම් කර්මාන්තය	1,400.5	1,417.2	+ 1.2
4. තැනීම් කටයුතු	505.0	516.2	+ 2.2
5. විදුලිය, ගෑස්, ජලය සහ සජීවීකරණය සේවා	31.0	31.3	+ 1.0
6. ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම් සහ පණිවුඩා හුවමාරු	937.6	1,018.7	+ 3.1
7. නොග සහ සිල්ලර වෙළෙඳාම	1,327.2	1,383.2	+ 4.2
8. බැංකු ක්‍රමය, රක්ෂණ සහ නිශ්චල දේපල	135.6	141.9	+ 4.6
9. නිවාස අයිතිය	312.6	318.1	+ 1.8
10. රාජ්‍ය පරිපාලනය සහ ආරක්ෂාව	522.2	566.6	+ 8.5
11. සේවා	1,334.0	1,379.4	+ 3.4

පස් අවුරුදු සැලැස්මේ 2 වන වර්ෂය වූ 1973 දී, ආයෝජනය සඳහා, වැඩිපුර ඉතිරි කිරීම් ප්‍රමාණයක් යෙදවීම පිණිස පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් වැඩිවීමේ වේගය ඇත්ත වශයෙන්ම අඩු විය යුතු නමුත්, මෙම වර්ෂයේදී මුදල් වශයෙන් පෞද්ගලික පරිභෝජන වියදම් ඉතා ඉහළ මට්ටමක විය. 1972 දී පරිභෝජන වියදම් සියයට 10.4 කින් ඉහළ නැඟුණු අතර, 1973 දී එය සියයට 24.9 කින් වැඩි විය. මෙයින් දේශීයව නිෂ්පාදනය කළ භාණ්ඩ හා සේවාවන්හි වියදම සියයට 32.1 කින් ඉහළ නැඟුණු අතර, ඉකුත් වර්ෂයේ වූ සියයට 16.4 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල්හි ආනයනය කළ භාණ්ඩ හා සේවාවන්හි වියදම සියයට 11.9 කින් අඩු විය. මෙම අඩුවීමෙන් යටත් පිරිසෙයින් එක් කොටසක්වත් සියළුම ආනයන සඳහා විදේශීය විනිමය වෙන් කිරීම් මත කරන ලද දැඩි පරික්ෂාව තවදුරටත් පවත්වාගෙන යෑම නිසා සිදු විය.

(ආ) 1973 රාජ්‍ය මූල්‍ය සහ මූල්‍ය කටයුතු හැඩගැස්ම

(i) 1973 රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු

වර්ෂ කීපයකට පසුව ප්‍රථම වතාවට, රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු වල රුපියල් 539 ලක්ෂයක ශුද්ධ සංකෝචනයක් ඇති විය. 1973 මුදල් වර්ෂය සඳහා වූ අය වැය ලේඛනය මගින්, රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු සඳහා වන බැංකු ණය ගැනීම් අවශ්‍යතා රුපියල් 1000 ලක්ෂයක් වෙතැයි අපේක්ෂා කෙරිණි. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ වශයෙන් ආදායමෙහි වූ සැලකිය යුතු වැඩිවීම් සහ දේශීය බැංකු නොවන මූල්‍යන්ගෙන් ලබාගත් වාර්තාගත ණය ගැනීම් නිසා බැංකු ක්‍රමයට වූ ණය ගැනීම් භාවය, රුපියල් 1,160 ලක්ෂය දක්වා අඩු කිරීමට හැකි විය. වර්ෂය තුළදී මහ බැංකු වෙන් ගත් ණය රුපියල් 1,140 ලක්ෂය දක්වා වැඩිවීමත්ය. රුපියල් 630 ලක්ෂයකින් මුදල් ශේෂයන් පහතට ගෙනආ අතර වෙළඳ බැංකු වෙත වූ රජයේ ණයගැනීම්වල රුපියල් 2300 ලක්ෂයකින් අඩු වීමකින් සිදුවිය.

1973 සඳහා වූ අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු වලින් රුපියල් 38,800 ලක්ෂයක මුළු ආදායමක් බලාපොරොත්තු විය. 1973 සඳහා වූ තාවකාලික සංඛ්‍යා තොරතුරු අනුව මෙම ඇස්තමේන්තුව රුපියල් 1,540 ලක්ෂයකින් ඉක්මවා ගොස් ඇති බව පෙන්වයි. 1971/72 සඳහා අනුපාතික පදනමක් මත වූ ආදායම සමඟ සසඳන කළ මෙම වර්ෂයේ ආදායම රුපියල් 7,520 ලක්ෂයකින් හෝ සියයට 23 කින් කියුණු ලෙස වැඩි වී ඇති බව පෙනේ. 1973 දී වූ මුළු වියදම රුපියල් 54,480 ලක්ෂයක් වූ අතර, ඉන් පුනරාවර්තන වියදම (" අත්තිකාරම් ගිණුමට " කරන ලද ශුද්ධ ගෙවීම් ද ඇතුළුව) රුපියල් 39,050 ලක්ෂයක් විය. මේ හේතුවෙන් ගෙන 1968/69 ට පසුව ප්‍රථම වරට රජයේ වර්තන ගිණුමෙහි අතිරික්තයක් විය. 1971/72 සඳහා වූ රුපියල් 1590 ලක්ෂයක හිඟය (අනුපාතික පදනමක් මත) හා සසඳන කල්හි මෙකී අතිරික්තය රුපියල් 1,290 ලක්ෂයක් විය.

ආදායමේ කියුණු වැඩිවීම ඇති වූයේ ආදායම් බදු ලැබීම, අපනයන බදු, ව්‍යාපාරික පිරිවැටුම් බදු සහ විවිධ විකිණීමෙන් ලත් ආදායම ඉහළ යෑම හේතුවෙනි. ආදායම බදු එකතු කිරීම රුපියල් 2,460 ලක්ෂයකින් ඉහළ ගිය අතර, ව්‍යාපාරික පිරිවැටුම් බදු රුපියල් 1,420 ලක්ෂයකින් වැඩි විය. ආදායම් බදු එකතු කිරීම වැඩිවීමට බලපෑ එක් හේතුවක් වූයේ 1972 වර්ෂයට අදාළ බදු, 1973 වර්ෂයටද ගෙනයාමය. ආදායමේ අනෙකුත් වැඩිවීම් වලට බොහෝ සෙයින්ම හේතු වූයේ, 1973 අය වැය කථාව මගින් යෝජිත, අතිරේක සම්පත් එක්රැස් කර ගැනීමේලා යොදන ලද අය වැය විධිවිධානයන්ගේ සෘජු ප්‍රතිඵලයකි. අපනයන බදු වැඩිවීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ, අපනයන මිලයන් ඉහලයාම සහ විශේෂයෙන්ම රබර් වලට ඉහළ අපනයන මිලක් ලැබීමය. අනෙක් අතට ආනයන බදු වලින් ලත් ආදායමෙහි හා අරක්කු විකිණීමෙන් ලත් ලාභයෙහි සුළු අඩුවීම් සිදු විය.

1973 සඳහා වූ අනුමත කළ ඇස්තමේන්තු අනුව, පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රුපියල් 38,400 ලක්ෂයක්ද, ප්‍රාග්ධන ශීර්ෂ සඳහා රුපියල් 16,910 ලක්ෂයක්ද වෙන් කරන ලදී. මීට අමතරව වර්ෂය තුළදී පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා රුපියල් 1,960 ලක්ෂයක හා ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා රුපියල් 1,130 ලක්ෂයක අතිරේක ඇස්තමේන්තු වෙන් කරන ලදී. 1973 සඳහා වූ නියම පුනරාවර්තන සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් පිළිවෙලින් රුපියල් 38570 ලක්ෂයක් හා

රුපියල් 11,100 ලක්ෂයක් විය. සුභරාවර්තන වියදම් එහි සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය දිගටම පවත්වාගත් අතර, ඉකුත් වර්ෂයත් හා සසඳන කල්හි 1973 දී වූයේ, ප්‍රාග්ධන වියදම්හි, මූර්ත වශයෙන් වූ මධ්‍යස්ථ වැඩිවීමකි. ප්‍රාග්ධන ශීර්ෂ සඳහා වූ අඩු වියදම් ප්‍රමාණය, 1973 දී සියයට 19 ක් විය. කෙසේ වුවද, මෙය අපේක්ෂිත අඩු වියදමේ සාමාන්‍ය මට්ටම විය.

1973 රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු වල ශුද්ධ ප්‍රතිවිපාකය, සහ ඉකුත් වර්ෂ දෙක සඳහා වූ සංසන්දනාත්මක දත්තයන් පහත දැක්වෙන සටහනෙහි සාරාංශ කොට දක්වා ඇත.

1 - 2 සංඛ්‍යා සටහන

අයවැය හිඟය පියවීම - 1970/71 - 1973 දක්වා

(රුපියල් දශලක්ෂ)

	1970/71	1971/72		1973 තාවකාලික
		12 මාසය*	15 මාසය	
1. අය-වැය හිඟය ..	1327	1366	1707	1414
2. අඩු කළා; නිදන් අරමුදලට දයකවීම් ආදිය ..	244	330	412	433
3. ශුද්ධ මූල්‍ය හිඟය ..	1083	1036	1295	981
4. හිඟය පියවීම ..				
(i) බැංකු නොවන මූල්‍යන්ගෙන් මුළු ණය ලබා ගැනීම් ..	866	925	1156	1034
(අ) දේශීය වෙළෙඳපොළ නොවන ණය ගැනීම් ..	140	199	249	251
(ආ) බැංකු නොවන මූල්‍යන්ගෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළෙන් ණය ගැනීම් ..	492	442	552	623
(ඇ) විදේශීය ණය සහ දීමනා ..	234	284	355	160
(ii) බැංකු ක්‍රමයෙන් දේශීය ණය ගැනීම් ..	94	226	283	116
(iii) රජයේ මුදල් ශේෂ සහ විදේශීය ආධාර ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් උපයෝජනය ..	123	115	144	63
(අ) මුදල් ශේෂයන් ..	3	88	110	45
(ආ) විදේශාධාර ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් ..	126†	27	34	18
5. එක්සත් ජනපද ආධාර ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් වෙනස්වීම් සඳහා ගැලපීම් ..	1	—	—	...
6. රාජ්‍ය මූල්‍ය කටයුතු වල ශුද්ධ ප්‍රසාරණාත්මක බලපෑම (4 ii, 4 iii සහ 5) ..	218	111	139	53

* අනුපාතික පදනමක් මත

† 1971 සැප්තැම්බර් අග වන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විදේශීය ආධාර ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදලෙන් රුපියල් 1,128 ලක්ෂයක් වැඩියෙන් ලබාගෙන ඇත. මෙම වැඩි ලබාගැනීම් තත්ත්වය භාණ්ඩ ආධාර ලැබීම් වාර්තාගත කිරීමේ ප්‍රමාදයෙහි ප්‍රතිඵලයකි. 1971 වාර්ෂික වාර්තාවේ 155 වන පිටුවෙහි අධ්‍යයනය කළ හැකිය.

1973 දී දේශීය බැංකු නොවන වෙළෙඳ පොළෙන් ශුද්ධ ණයගැනීම් රුපියල් 6,230 ලක්ෂයක වාර්තාගත මට්ටමකට ළඟා විය. 1973 දී රුපියල් සුරැකුම්පත් නිකුතුව මගින් සංචලනය කළ සම්පත් ප්‍රමාණය රුපියල් 7,600 ලක්ෂයක් වූ අතර, එයින් මුළු ප්‍රමාණයම වාගේ ගලා ආවේ බැංකු නොවන මූල්‍ය වලිකි. මෙය 1971/72 සඳහා අනුරූපී (අනුපාතික) ප්‍රමාණයට වඩා රුපියල් 2,400 ලක්ෂයකින් වැඩිය. බැංකු නොවන අංශයේ සිට මෙම සාර්ථක සම්පත් සංචලනයට ප්‍රධාන වශයෙන්ම උපකාරී වූයේ, ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුව, නිදන් අරමුදල්, සේවක අර්ථසාධක අරමුදල සහ රක්ෂණ සංස්ථාව මගින් කරන ලද දයකවීම්හි වැඩිවීමය. මෑත වර්ෂ වලදී මෙම මූල්‍යශ්‍රයන් රුපියල් සුරැකුම්පත් සඳහා මුළු දයකත්වයෙන් සියයට 90 ක් පමණ සැපයීමේ තත්වයට පත්ව ඇත. විදේශීය මූල්‍ය ලැබීම් පහත වැටීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නවන ලද අවස්ථාවකදී, බැංකු නොවන මූල්‍යශ්‍රයන්ගේ රජයේ ණය සැලැස්මට ලැබෙන වැඩි ආධාරය, රජයට එහි ආයෝජන වැඩපිළිවෙළ පවත්වාගෙන යාමට විශාල වශයෙන් උපකාරී වී තිබේ. අනෙක් අතට, මෙම ණය ලබාගැනීම්හි වැඩිවීම, රාජ්‍ය ණය සඳහා වන පොළී වියදම්වල නියුණු වැඩිවීමකට මහපැදිය. 1968/69 දී රුපියල් 2,060 ලක්ෂයක් වූ විදේශීය සහ දේශීය ණය සඳහා පොළී වියදම් 1974 දී රුපියල් 6,020 ලක්ෂයක් වේයැයි ඇස්තමේන්තු කර තිබේ මෙම පොළී ගෙවීම් දැනට රජයේ සුභරාවර්තන වියදම් අතර වැදගත්

ශීර්ෂයක් වෙයි. එසේම, එය 1974 සඳහා ඇස්තමේන්තු කර ඇති දළ ආහාර සහනාධාර වියදමට බොහෝදුරට සමාන වෙයි. ණය බේරීම, අනාගතයේදී රජයට වැඩි ගැටළුවක් නොවීමට නම්, රජය විසින් කරනු ලබන ආයෝජනයන්හි එලදව, යටත් පිරිසෙයින් එම ණය ලබා ගැනීමට යන වියදමින් සැලකිය යුතු කොටසක් පියවූයහ හැකි තරම් ඉහළ මට්ටමක වීම අත්‍යාවශ්‍යය.

ආහාර සහනාධාර වියදමෙහි දැඩි වැඩිවීම අනුපාතය සීමා කිරීම අරමුණු කොට ගෙන 1973 ඔක්තෝබර් මාසයේදී රජය යෝජනා සමූහයක් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබීය. ආදායම් බදු නොගෙවන්නන්ට නොමිලේ නිකුත් කරන සහල් සලාකය සේරු එකේ සිට භාගය දක්වා අඩුකරනු ලැබීය. ආදායම් බදු ගෙවන්නන් ගෙන් සහල් සේරු භාගය සඳහා අයකරන මුදල රුපියලක් විය යුතුයයි නියම කරනු ලැබීය. පීටි බෙදුම් සලාක ක්‍රමය යටතට පත්කළ අතර, රාත්තලක මිල ගත 70 ක් දක්වා වැඩි කරන ලදී. එක් පුද්ගලයකුට සතිපතා සලාකයට පීටි රාත්තලක් දීමට නියම කරන ලදී. සලාකය සඳහා එක පුද්ගලයකුට මාසයකට නිකුත් කරනු ලැබූ සීනි ප්‍රමාණය රාත්තලේ සිට රාත්තලේ 3/4 දක්වා අඩුකළ අතර, සලාකයෙන් බැහැර සීනි වල මිල රුපියල් 2 දක්වා වැඩිකරනු ලැබීය. මෙම සියළු පියවරයන් නිසා ආහාර සහනාධාර බිලෙහි සැලකිය යුතු ඉතිරිකිරීමක් බලාපොරොත්තු වූ අතර, ඒවා විකිණීමෙන් ලැබෙන ලාභය වැඩි කර ගැනීමට හැකි විය. අයවැය කෙරෙහි මෙම පියවරයන්ගේ සම්පූර්ණ අයවැය බලපෑම 1974 දී ඇතිවෙයයි අපේක්ෂා කරනු ලැබීණි. අවාසනාවකට මෙන් මෙම පියවරයන් නිසා ඇතිවිය හැකිව තිබූ කිසියම් ලාභයක් ඔවුන්ගේ එය, සීඝ්‍රයෙන් ඉහළයන සහල්, පීටි සහ සීනි වල ආනයන මිලයන් නිසා අහෝසි වෙයයි සිතිය හැකිය. මෙය එක අතකින් අප රටට පාලනය කළ නොහැකි හේතූන් නිසා අයවැය ලේඛනය පිඩාවට පත්විය හැකි ඉඩකඩ පෙන්වයි. අනික් අතින් ආහාර සහනාධාරය වැනි සංක්‍රාම ගෙවුම් සඳහා පවත්නා සම්පත් වැඩි ප්‍රමාණයක් යෙදවෙන තාක් රජයේ සංවර්ධන සැලසුම්වලට සම්පත් අහේනියකින් පෙළෙන්නට නිරායාසයෙන්ම සිදුවන බව පෙන්වුම් කරයි.

(ii) මුදල් සහ ණය

1973 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන මාස 12 තුළදී මුදල් සැපයුම් රුපියල් 3,277 ලක්ෂයකින් හෙවත් සියයට 15.2 කින් සැහෙන ලෙස වැඩිවිය. මෙතෙක් නොවූවිරු මෙම වැඩිවීම ඇතිවූයේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම බැංකු ක්‍රමය සතු වූ විදේශ විනිමය දැරීමේ රුපියල් 2,703 ලක්ෂයක වැඩිවීමක් නිසාය. මෙය සීමාකරන ලද ආනයන වියදම් වලට සාපේක්ෂව වර්තන අපනයන ද පැයීම වැඩිවීමෙන් වුවත් වන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බැංකු ක්‍රමය සතු වූ විදේශ විනිමය දැරීම විශාල ප්‍රමාණයක් විය. මෙම සාධකයට අමතරව, බැංකු ක්‍රමයේ කාලීන තැන්පත් වල පහත වැටීම මූල්‍ය ප්‍රසාරණයට දයක විය. රජය ගත් ණය වෙළඳ බැංකුවලට ආපසු ගෙවූ අතර, මෙම කාලවේදයේදී පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද වෙළඳ බැංකු ණය සුළු වෙනස්වීමක් පෙන්වුම් කළේය. 1972 අගභාගයේදී පැවති වෙළඳ බැංකු වැඩවර්ජනය නිසා 1972 සහ මෙම වර්ෂය මුල් කාලයේදී මෙම ණය ඉහළ නැග තිබුණි. රාජ්‍ය අංශය වෙළඳ බැංකු වෙත වූ මුදල් සහ තැන්පත් ශේෂයන් ඒකාරාශී කිරීම නිසා මුදල් සැපයුමේ ප්‍රාසාරණය අඩු කිරීමට හේතුවූ රජයේ කටයුතු තවදුරටත් ශක්තිමත් විය.

1973 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන 12 මාසය තුළ වූ, වෙළඳ බැංකු වෙත වූ කාලීන තැන්පතු පහත වැටීම සහ ඒවායෙහි ඉතුරුම් තැන්පත්හි සුළු වැඩිවීම වෙළඳ බැංකු කටයුතුවල වැදගත් ලක්ෂණයක් විය. කාලීන හා ඉතුරුම් තැන්පත් පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී වෙළඳ බැංකුවල කාලීන තැන්පත් දැරීම අඩුවීම, ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ ඉතුරුම් තැන්පත් වැඩිවීම මගින් ඕනෑවටත් වඩා හිලව විය. ජාතික ඉතිරිකිරීමේ බැංකුවේ තැන්පතු දරන්නන්ට දෙන ලද ආදායම් බදු සහන සහ ආපසු ලබාගැනීමේ ක්‍රම පහසු කිරීම මෙයට ඉවහල් විය.

ඉහත දැක්වූ කාලවේදය තුළදී ඉල්ලුම් තැන්පත් වලට වූ ද්‍රවශීල වත්කම් ප්‍රමාණය මගින් පෙන්වන වෙළඳ බැංකුවල ද්‍රවශීල අනුපාතය පහත වැටුණි. එයට හේතුවූයේ ඉල්ලුම් තැන්පතු වල වැඩිවීමක් නිසාදී වෙළඳ බැංකු විසින් දරන ලද භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල කල්පිරීමය.

කෙසේවුවද, 1973 අවසන් මාස 4 තුළදී මුදල් සැපයුම වැඩිවූ අනුපාතිකය අඩුවීමේ ප්‍රචන්තාවක් පෙන්නුම් කළ නමුත් සියයට 11.9 කින් වූ ප්‍රසාරණය ඉකුත් වර්ෂයන්හි වූ මුදල් සැපයුම වැඩිවීම ඉක්මවයි. මෙම කාලවේදය තුළදී, සාමාන්‍යයෙන් මුදල් වර්ෂය අවසානයේදී ඉහළ නැගීමේ ප්‍රචන්තාවක් දක්වන බැංකු ක්‍රමයෙන් රජයේ ණය ගැනීම මුදල් සැපයුම ප්‍රසාරණයට හේතුවූ ඉතාම වැදගත් සාධකය වූ අතර, බැංකු ක්‍රමය සතු විදේශීය වත්කම් දෙවැනි ස්ථානයක් ගනු ලැබිණ. පෞද්ගලික අංශයේ ගනුදෙනු 1973 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසාන වූ වර්ෂයට සමාන මට්ටමක විය. මෙයට හේතුවූයේ, පෞද්ගලික අංශයේ ඉතුරුම් තැන්පත් වල වැඩිවීම නිසා, පෞද්ගලික අංශයට දෙන බැංකු ණයෙහි වැඩිවීම මගින් මුදල් සැපයුම මත කරන ලද බලපෑම උද්ඝීන එකක් වීමයි.

1973 අවසන් මාස 4 තුළදී වාණිජ බැංකුවල මුදල් දැරීම සැහෙන ප්‍රමාණයකින් වැඩිවීම හේතුකොටගෙන වෙළඳ බැංකුවල ද්‍රවශීලතා අනුපාතිකය වැඩිවිය. ඉකුත් වර්ෂ තුනෙහි වූ උපනතිය අනුගමනය කරමින් 1973 ලීන් වර්ෂයේදී මුදල් සැපයුමෙහි ඉල්ලුම තැන්පත් මගින් නියෝජනය වූ කොටස ව්‍යවහාර මුදල් මගින් නියෝජනය වූ කොටස වඩා වැඩි අනුපාතියකින් වැඩිවිය.

1972 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ වර්ෂයේදී වැඩිවූ රුපියල් 2,836 ලක්ෂය හෙවත් සියයට 13.2 ක වැඩිවීම හා සසඳන කල 1973 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වූ වර්ෂයේදී පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද ණය (අපනයන බිල්පත් ද ඇතුළුව) රුපියල් 2,690 ලක්ෂයකින් හෙවත් සියයට 13.5 කින් වැඩිවිය. වෙළඳ බැංකු ණයදීම වල මෙකී ප්‍රසාරණයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවූයේ, රාජ්‍ය සංස්ථාවන්ට සහ අනෙකුත් පෞද්ගලික අංශයේ ණයගනුවන්ට දෙනු ලැබූ ණයෙහි වැඩිවීමයි. 1973 අවසාන මාස හතරේදී මුදල් සැපයුම වැඩිවීමේ වේගය පහත වැටීමට අනුරූපව 1973 අගෝස්තු මාසයෙන් අවසන් වන වර්ෂය සමග සසඳන විට පෞද්ගලික අංශයට දෙන ලද වෙළඳ බැංකු ණය ද පහත් අනුපාතයකින් වැඩිවිය. මෙම කාලවේදය තුළදී වාරික උපනතිය අනුගමනය කරමින්, සහතික මිල ක්‍රමය යටතේ මිලදී ගැනීම් සඳහා දෙන ලද ණයෙන් සැහෙන ප්‍රමාණයක් ආපසු ගෙවීමත් සමගම සමුපකාර ආයතනවලට දෙන ලද ණය පහත වැටුණි. 1972 මෙන්ම මෙම වර්ෂය මුළුල්ලේම කාර්මික අරමුණ සඳහා දෙන ලද ණය සුළු වශයෙන් අඩු වූ අතර, වාණිජ අරමුණු සඳහා දෙන ලද ණය, මුළු ණය ප්‍රමාණයෙන් විශාලතම කොටස බවට පත්විය. මෙම කාලවේදයේදී අන්තිකාරම් වල කල්පිරීමේ රටාව කෙටිකාලීන කල්පිරීමේ රටාවක් දෙසට වෙනස් විය.

ඉකුත් වර්ෂය හා සසඳන කල, රජයේ අනුග්‍රහයලද ඉතුරුම් හා ණය ආයතන මගින් දෙන ලද මුළු ණය පරිමාව 1972 දී රුපියල් 73 ලක්ෂයකින් අඩුවූ අතර, 1973 දී රුපියල් 129 ලක්ෂයකින් වැඩි විය.

(ඇ) මිල

1973 දී මිල මට්ටමේ ඇතිවූ වැඩිවීම ඉකුත් වර්ෂවලට සමානුපාති නොවීය. 1972 දී වූ සියයට 6.3 ක ඉහළ නැගීමට වැඩියෙන් මෙම වර්ෂය තුළදී කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය සියයට 9.7 කින් ඉහළ නැගුණි. ජීවන වියදම් දර්ශකයෙන් බැහැර වූ පාරිභෝගික භාණ්ඩයන්ගේ මිල, සමස්තයක් වශයෙන් දර්ශකයේ ඉහළ නැගීමට වඩා ඉතා වැඩි වේගයකින් ඉහළ නැගුණි. ව්‍යාපාර පිරිවැටුම් බද්දට යටත්වන ක්ෂේත්‍රය පුළුල් කිරීම සහ 1972 අවසානයේ වූ විදේශ විනිමය හිමිකම සහතික පත්වල මිල වැඩිවීම මිල කෙරෙහි පූර්ණ වශයෙන් බලපෑවේ, විමර්ශනයට භාජනය වන වර්ෂයේදීය. මිල පාලනයට යටත්ව තිබූ සමහර අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩයන්ගේ මිල වර්ෂය තුළදී වැඩිකොට ප්‍රතිශෝධනය කරන ලදී. මීට අමතරව, මුදල් සැපයුමේ නියුණු වැඩිවීම ද මිල මට්ටම කෙරෙහි සැහෙන ප්‍රමාණයක පීඩනයක් කරන්නට ඇත. නමුත් මෙම සාධකය කොපමණ වැදගත් වූයේ දැයි තීරණය කිරීමට අපහසුදී ඇත.

1973 දී මිල මට්ටම මත බලපාන ඉතාමත් වැදගත් සාධක ඇතිවූයේ බාහිර වශයෙනි. අත්‍යවශ්‍ය ආනයන ශීර්ෂයන්හි විශේෂයෙන්, සහල්, තිරිගු පිටි, ඉන්ධන, රෙදිපිළි සහ කිරි ආහාර වල මිලයන්හි නියුණු වැඩිවීම් ඇතිවිය. නැව්ගාස්තුද නියුණු ලෙස ඉහළ ගිය අතර, මිල මට්ටම තවදුරටත් ඉහළට තල්ලු කිරීමට උපකාරී විය. මීට එකතුවූ තවත් සාධකයක් වූයේ, ආහාර සහනාධාරයේ බර පෙර පැවති මට්ටමට සීමා කිරීමේ බලපොරොත්. තුවෙන් වැඩිවන මිල පාරිභෝගිකයන් මත පැවරීමට රජයට සිදුවීමයි. පිටි සහ සීනි මිල නියුණු ලෙස ඉහළ නැංවීමත් ඔක්තෝබර් 1 දගත් පියවරයන් විශාල වශයෙන්ම මෙම තීරණය අනුව සිදුවිය.

(ඇ) 1973 ගෙවුම් ශේෂය¹

1973 දී වූ විදේශ විනිමය ඉපැයීම් වල කැපී පෙනෙන වැඩිදියුණුවීම ගෙවුම් ශේෂයේ වර්තන ගිණුමෙහි හිඟය මුළුමනින්ම සමහන් කිරීමට අසමත් විය. ආන්තික අතිරික්තයක් පෙන්වූ 1965 වර්ෂය හැරෙන්නට 1958 සිට නොකඩවාම මෙම හිඟයන් ඇතිවී තිබේ. වර්ෂය තුළදී අත්‍යාවශ්‍ය ආනයනයන්හි වූ කියුණු මිල වැඩිවීම් නිසා ආනයන ගෙවීම් අඩුකිරීමට ප්‍රමාණවත් ඉඩක් නොලැබිණි. කෙසේවුවද, ඉකුත් වර්ෂයන් සමග සැසඳීමේදී 1972 දී වූ රුපියල් 1960 ලක්ෂයේ සිට 1973 දී වූ රුපියල් 1610 ලක්ෂය දක්වා වර්තන ගිණුමේ හිඟයෙහි සැහෙන පහත වැටීමක් විය. ආනයන මිලයන්හි අතිවිශාල වැඩිවීම සහ ජාත්‍යන්තර ව්‍යවහාර මුදල් අවහිරතාවයන්හි අහිතකර බලපෑම් නොවූයේ නම්, හිඟය මීට වඩා අඩුවීමට ඉඩ තිබිණි. විදේශ විනිමය බෙදුම්පිට පිළිබඳව කරන ලද දැඩි පරීක්ෂාව මගින් ආනයන වියදම් අවම මට්ටමක් දක්වා කපාහරිනු ලැබීය.

1950 ගණන්හි අගභාගයේ සිට අසතුටුදයක ලෙස පහත වැටී තිබුණු අපනයන මිලයන්, භාණ්ඩ ගිණුමෙහි තත්වය ශක්තිමත් කරමින් වර්ෂය මුළුල්ලේම වැඩිදියුණු වෙමින් පැවතුණු අතර, 1973 අවසාන කාර්තුව වනවිට සීඝ්‍රයෙන් ඉහළ මට්ටමක් කරා ළඟා විය. 1973 දී, මුළු අපනයන ඉපැයීම්, 1972 දී වූ රුපියල් 18,980 ලක්ෂයේ සිට රුපියල් 23,460 ලක්ෂය දක්වා ඉහළ නැඟුණු අතර, අනුරූපී ආනයන ගෙවීම්වල වැඩිවීම රුපියල් 21,530 ලක්ෂයේ සිට රුපියල් 26,440 ලක්ෂය දක්වා විය. ආනයන ගෙවීම් වල වැඩිවීම ආනයන ප්‍රමාණයේ වැඩිවීම් නිසා නොව විශාල වශයෙන්ම ආනයන මිල සහ නැව්ගාස්තු වල සීඝ්‍ර වැඩිවීම නිසා සිදුවිය. මෙය, වර්ෂය තුළදී 1972 දී පැවති 158 සිට 209 දක්වා වැඩිවූ සියළුම භාණ්ඩ සඳහා වූ ආනයන මිල දර්ශකයෙහි බිළිබිඹු වෙයි.

1972 දී වූ රුපියල් 12,910 ලක්ෂයට එරෙහිව 1973 දී පියවීමට තිබූ මුළු සම්පත් පරතරය රුපියල් 15,180 ලක්ෂයක් විය. මෙම පරතරය පියවන ලද්දේ ආධාර වශයෙන් වූ දීමනා, දිගුකාලීන නිල ප්‍රාග්ධන ගලා ඊම් සහ කෙටිකාලීන ණය මගිනි. ආධාර වශයෙන් වූ දීමනා 1971 සහ 1972 දී වූ මට්ටමවල සිට ආන්තික වශයෙන් පහත වැටුණි. එසේම දිගුකාලීන නිල ප්‍රාග්ධනයද, 1972 දී වූ රුපියල් 4,150 ලක්ෂයේ සිට 1973 දී රුපියල් 3,350 ලක්ෂය දක්වා අඩුවිය. මෙම පහත වැටීම පිළිබඳව සලකන විට 1972 දී වූ මට්ටමවල සිට රුපියල් 940 ලක්ෂයකින් වූ භාණ්ඩ ආධාර පහත වැටීම, එම ගිවිසුම් අවසාන වශයෙන් සකස් කිරීමේ ප්‍රමාදයෙහි ප්‍රතිඵලයකි. සම්පත් පරතරය පියවීම සඳහා දීමනා සහ දිගුකාලීන නිල ප්‍රාග්ධන ගලාඊම් ප්‍රමාණවත් නොවූ හෙයින් මෙතෙක් නොවූ තරම් විශාල ප්‍රමාණයකට කෙටිකාලීන ණය ගැනීමට මෙරටට සිදුවිය. මෙසේ ලබාගත් කෙටි කාලීන ණය රුපියල් 10,210 ලක්ෂයක් විය. කෙටිකාලීන ණය ආපසු ගෙවීම් රුපියල් 7,390 ලක්ෂයක් වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 1973 දී කෙටිකාලීන ණය වැඩිවීම රුපියල් 2,820 ලක්ෂයක් විය. මේ හා සැසඳීමේදී 1972 දී වූයේ කෙටිකාලීන ණයෙහි රුපියල් 90 ලක්ෂයක අඩුවීමකි.

1973 දී සම්පස්ථ ගිවිසුම් හෝ විශේෂ හැරගැනීම් අයිතිවාසිකම් වෙන්කිරීම් නොවූ හෙයින් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලින් වූ හැරගැනීම්, “එහි අපනයන උවච්ඡාවනායත් සඳහා වන්දීමය මූල්‍ය සම්පාදන ක්‍රමය” යටතේ වූ පහසුකම් වලට පමණක් සීමා විය. ඉහත දැක්වූ පහසුකම් යටතේ රුපියල් 1,370 ලක්ෂයක ප්‍රමාණයක් ලබාගන්නා ලදී.

සංචාරක වෙළඳාමෙන් ලද විදේශ විනිමය ලැබීම් මගින් ගෙවුම් ශේෂයෙහි සේවා ගිණුම ශක්තිමත් කිරීම නොකඩවා පැවතුණි. සංචාරකයන්ගේ පැමිණීම සියයට 39 කින් වැඩිවූ අතර, සංචාරක කර්මාන්තයෙන් ඉපැයීම් 1973 දී වඩා වැඩිවී ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කොට ඇත.

1. මෙම කොටසෙහි යොදාගෙන ඇති සංඛ්‍යා විනිමය වාර්තා පදනමක් මත සකස් කල ඒවා වෙයි.

3. ආර්ථික ගැටළු හා ප්‍රශ්න

(අ) ආර්ථික වර්ධනය සහ සැලැස්ම

1973 දී ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය වැඩිපුරම යොමුවූයේ දේශීය පරිභෝජනය සඳහා ආහාර හෝග නිෂ්පාදනය කෙරෙහිය මෙහිදී ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ, ආනයන කළ ආහාර ද්‍රව්‍ය වලට ආදේශක වශයෙන් සහල්, අතිරේක ආහාර හෝග හා වෙනත් දේශීය ආදේශකයන් නිෂ්පාදනය සිසුයෙන් ඉහළ නැංවීමයි. සහල් ආනයනය මත දිගටම මෙරට විශාල වශයෙන් රඳා පැවතීම නිසා රජය පෙරට වඩා ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වීය. වර්ෂය තුළදී සහල්, පිටි හා සීනි වැනි ආනයනය කරනු ලබන ආහාර ද්‍රව්‍යයන්ගේ ලෝක වෙළෙඳ-පොල මිලෙහි සිසු වැඩිවීම නිසා ආනයනයේදීද ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය විනිමය ඉපැයීම වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක්ම ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා නොව ආහාර ආනයනය සඳහා වෙන් කිරීමට සිදුවන බව පෙනී ගියේය. මේ මගින් ආයෝජනය සඳහා ඇති සම්පත් ප්‍රමාණය විශාල වශයෙන් අඩුවනවා මෙන්ම ආර්ථික වර්ධනයද අඩාල කරනු ඇත.

1973/74 වර්ෂයේ මහ කන්නයේ නිෂ්පාදිතයන්, අතිරේක ආහාර හෝග නිෂ්පාදිතයෙන් වැඩි කොටසකුත් 1974 සඳහා වූ දළ ජාතික නිෂ්පාදිත ඇස්තමේන්තු වලට අඩංගුවන නිසා වගා ව්‍යාපාරයේ සම්පූර්ණ බලපෑම 1973 වර්ෂයේ දළ ජාතික නිෂ්පාදිත ඇස්තමේන්තු වලට අඩංගු නොවේ. 1972 හා 1973 වර්ෂ වල වි නිෂ්පාදනයෙහි වෙනසක් නොවූ අතර, පොල් හා තේ නිෂ්පාදනය සැහෙන පමණ පහත වැටුණු බව මීට පෙරද සඳහන් කරන ලදී. මූර්ත නිෂ්පාදිතයෙහි සැහෙන වැඩිවීම් පිළිබිඹු කළ අංශ අතර, අතිරේක ආහාර හෝග, සුළු අපනයන හෝග හා මැණික් ගැරීම යන අංශයන් වේ.

මෙකී කරුණු සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 1973 දී දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙහි වැඩිවීම පස් අවුරුදු සැලැස්මෙහි සඳහන් ඉලක්ක හා සසඳන විට තරමක් අධිකයැයිමත් කරන සුළු ය. පස් අවුරුදු සැලැස්ම මගින් වාර්ෂිකව සියයට 6 ක වර්ධන අනුපාතිකයක් අපේක්ෂිත නමුත්, 1973 දී මූර්ත වශයෙන් වර්ධන අනුපාතිකය වූයේ සියයට 3.5 කි. මෙය සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක වීමට පෙර එනම්, 1971 ට පෙර දශකය තුළ වූ වර්ධන අනුපාතිකය වූ සියයට 4 3 හා සැසඳිය යුතු වේ. 1973 අවුරුද්ද සැලසුමෙහි දෙවන වර්ෂය වූ අතර, කලින් සඳහන් කළ පරිදි 1972 හා 1973 වර්ෂයන්හි සාමාන්‍ය වර්ධන අනුපාතිකය සියයට 3 1 ක් විය.

ශ්‍රී ලංකාව දනට පස් අවුරුදු සැලැස්මේ තෙවන වර්ෂයට පැමිණ ඇත. 1974 දී හා ඊට පසුව එළඹෙන වර්ෂ දෙක තුළදී සංවර්ධන වේගය සැහෙන පමණ වේගවත් වුවහොත් මිස නැතිනම් අවසාන වර්ෂ දෙක මගින් සැලසුමේ අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා එළඹීම දුෂ්කර කර ඇතැයි වේ. 1974 මහ කන්නයේ අස්වැන්න අපේක්ෂිත මට්ටම දක්වා එළඹ ඇතැයි සිතිය හැකිය. නමුත්, දූෂාට පවතින පොහොර හිඟය, කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් යෙදවුම් වල හිඟකම ආදී දුෂ්කාරතා නිසාත්, මිල මට්ටම දිගටම ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව නිසාත් යල කන්නයේ අස්වැන්න පිළිබඳ අවිච්ඡේදිතතා පැන නැඟී තිබේ. විස්තීරණ ලෙස පතුරුවා හරින ලද ඉහළ ඵලදාවක් ලබාදෙන වි වර්ග බොහෝදුරට ආනයනය කරන පෝර වර්ග හා කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය මත රැදී තිබෙන නිසා එම ද්‍රව්‍යයන්ගේ හිඟය මගින් ඉදිරි කරන්නයේ ඵලදාව කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. ජාතික නිෂ්පාදිතය මත සැහෙන බරක් තබන්නා වූ නිෂ්පාදන අංශ වන ශේෂ හා පොල් කර්මාන්ත කෙරෙහිද එබඳුම බලපෑමක් ඇති විය හැකි වේ. මීට අමතරව ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරනය ක්‍රියාත්මක කිරීම සමග වැවිලි කර්මාන්ත අංශයෙහි ඇති වූ අවිච්ඡේදිතතාවන් හේතුකොට ගෙන මෙකී වැදගත් අංශවල නිෂ්පාදනය පහළ වැටීමේ ප්‍රවණතාව තීව්‍ර කරනු ලැබිය හැකිය. ආහාර ද්‍රව්‍යය, අමුතෙල් හා කාර්මික අමුද්‍රව්‍යයන්ගේ මිල සිසුයෙන් වැඩිවීමේ හේතුවෙන් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීමෙහිලා වැදගත් ලෙස බලපාන අත්‍යාවශ්‍ය යෙදවුම් මිලදී ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වූ විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය අදුෂ්කරනු ඇත.

විමර්ශනයට භාජනය වන වර්ෂය හා ඊට පෙර වර්ෂය තුළ සිදුවූ සිද්ධීන් ගෙන් පෙනී යනුයේ ආරම්භයේදී සැලසුම සකස්කළා වූ වාතාවරණය බොහෝ අංශවල වෙනස්වී ඇති බවයි. ලෝකයේ ආහාර ද්‍රව්‍ය සහ අමුද්‍රව්‍ය සැපයුමෙහි උණකාවයන්, මූල්‍ය අවිනිශ්චිතතා සහ තෙල් අර්බුදය ආදී මෑතක සිදුවූ දුෂ්කරතා මගින් සංවර්ධන ප්‍රයත්නයෙහිලා අත්‍යාවශ්‍ය වන ආහාර ද්‍රව්‍ය, අමුද්‍රව්‍ය සහ නිෂ්පාදිත භාණ්ඩවල මිල ඉතා ඉහළ මට්ටමකට තල්ලු කර ඇත. ඒ සමගම මෙම උද්ධමනකාරී බලවේග මගින් රුදියලෙහි ක්‍රියාශක්තිය හීනකර ඇතිවාක් මෙන්ම පොදු හා පෞද්ගලික මූර්ත ඉතුරුකිරීම් අඩුකර ලීමටද තුඩුදී ඇත. ආයෝජනය සඳහා දේශීය සම්පත් යෙදවීමේ අරමුණ මත ඉතුරුකිරීම් මට්ටම සැහෙන ප්‍රමාණයකින් ක්‍රමානුකූලව වැඩිකරලීමට සැලැස්ම අරමුණු කරයි. ඉතුරුකිරීම් මට්ටම සැලසුමට පෙර යුගයෙහි වූ සියයට 12.5 සිට සැලසුම් කාලය තුළදී සියයට 17 දක්වා වැඩිකිරීමට සැලසුම මගින් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. 1972 හා 1973 කාලය තුළදී නියම ඉතුරුකිරීම් මට්ටම වූයේ, සාමාන්‍ය වශයෙන් සියයට 12.8 කි. 1973 දී අර්ථක්‍රමය වෙත අභිතකර ලෙස බලපෑවා වූ සාධකයන් සැලැස්ම ආරම්භයේදී අනපේක්ෂිත ඒවා විය. උද්ධමනය නිසා අමුද්‍රව්‍ය හා ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ වියදමෙහි වැඩිවීමත්, එමගින් ආයෝජන රටාවට බාධා පැමිණවීම හා මූර්ත සම්පත් ප්‍රමාණය අඩුකරලීම කෙරෙහි බලපා ඇතිවාක් මෙන්ම සැලැස්මෙහි ප්‍රමුඛතා සහ උපක්‍රම වෙනස්කර ලීමෙහි අවශ්‍යතාවයද පෙන්වා දී තිබේ. වර්තමානයෙහි ඇත්ත වූ සම්පත් ප්‍රමාණයට අනුව සැලැස්මෙහි උපක්‍රම හා සැකසුම යලිත් සලකා බැලීමෙහි වැදගත්කම ලෙසී වෙනස්වීම් මගින් පෙන්වා දෙනු ලැබේ. ආහාර සැපයුමේ වැඩිවෙමින් පවතින හිඟකමත්, ආහාර ද්‍රව්‍ය ලබාගත හැකි වූ අභ්‍යන්තර සම්පත් විවිධාංගකරණයෙහි අවශ්‍යතාවයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, අළුත් ආයෝජන ප්‍රමුඛතා මාලාවක් ඉදිරිපත් කළහැකිය. වඩා තාත්වික වූ අරමුණු සහිතව හා සහල්, සීනි, ධාන්‍ය වර්ග, සතුන් සහ මාළු නිෂ්පාදිත ආදී වූ අත්‍යාවශ්‍ය පාරිභෝගික භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයෙහි ඉක්මන් ප්‍රතිඵල ගෙනදීමේ ශක්තිය ඇත්ත වූ වැඩ පිළිවෙලක් සැකසිය හැකිය.

(ආ) ආදයම් ව්‍යාප්තිය

ආර්ථික වර්ධනය පිළිබඳ යෝග්‍ය වූ මිනුම් දර්ශක ලෙස දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය ගැනීමෙහි අඩුපාඩු නිසා අනිකුත් අදාළ වූ සමාජීය හා ආර්ථික දර්ශකද සැලකිල්ලට ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය මීට පෙරවූ ඇතැම් වාර්තා මගින් පෙන්වා දෙනු ලැබීණ. මෑත කාලයේදී ලෝක බැංකුව සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වැනි වූ ආයතන විසින් සංවර්ධනය වන රටවල ආදයම් ව්‍යාප්තිය සැලකිල්ලට භාජනය කර තිබේ. මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය අනුව බලන විට වර්තමාන සංවර්ධන ප්‍රයත්නයෙහි දියුණුව මදදුරුකර ලෙස පෙනී ගියද, වෙනත් සමාජීය හා ආර්ථික දර්ශක අනුව බලන විට සංවර්ධනයෙහි බලපෑම වඩා සමබර වූ ස්වරූපයකින් අගයකළ හැකි වේ. අඩු තරමින් එක් අංශයකින්වත්, එනම් ආදයම් ප්‍රතිව්‍යාප්තිය අතින් ශ්‍රී ලංකාවේ වැදගත්කම අනිකුත් ආසියාතික රටවල් අතර කැපී පෙනෙයි.

ආදයම් ව්‍යාප්තියෙහි වෙනස්වීම් විශ්ලේෂණය කිරීමේදී මහ බැංකුව විසින් පිළිවෙලින් 1963, 1963 හා 1973 දී මෙහෙයවන ලද පාරිභෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වලින් ලබාගත් දත්තයන් අනුව විශ්ලේෂණය කරනු ලැබ ඇත. 1953 හා 1963 සමීක්ෂණ සංඛ්‍යා තොරතුරු සංසන්දනය කර බැලීමේදී ආදයම් ව්‍යාප්තියෙහි සමතාවක් කරා වෙනස්වූ බවක් දක්නට නොලැබේ. නමුත්, 1973 මුල් භාගයේ පැවැත්වූ ඉතා මෑත සමීක්ෂණයෙන් පෙනීයන්නේ වඩා සම ආදයම් ව්‍යාප්තියක් කරා වෙනස්වෙමින් පැවති බවය. මෙරටෙහි ආදයම් ලබන්නන් ආදයම් ප්‍රමාණ අනුව දහයේ කාණ්ඩයන් දහයකට වෙන් කරනු ලැබූ විට, ආදයම් ප්‍රමාණ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සංඛ්‍යා තොරතුරු පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යා සටහනින් පෙන්වුම් කෙරේ.

I - 3 මැති සංඛ්‍යා සටහන

ආදායම් ලබන්නන් සෑම දහයේ කාණ්ඩයක් විසින් ලැබූ මුළු ආදායමෙහි ප්‍රතිශතය (මුළු දිවයින)

දහයේ කාණ්ඩයන්	සෑම ආදායම් ලබන්නන්, දහයේ කාණ්ඩයන් අනුව		
	1953	1963	1973
දහයේ කාණ්ඩය			
උපරිම	42.49	39.24	29.98
දෙවෙනි	14.16	16.01	15.91
තුන්වැනි	10.39	11.46	12.65
හතරවැනි	7.94	8.98	10.56
සස්වැනි	6.31	6.82	8.75
හයවැනි	5.71	5.55	7.10
හත්වැනි	4.37	4.51	5.70
අටවැනි	3.56	3.56	4.38
නවවැනි	3.56	2.70	3.17
අවම	1.51	1.17	1.80

මූලාශ්‍රය: ලංකා පාලිතෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණ වාර්තා, 1953, හා 1963, 1973 වර්ෂය සඳහා වූ වාර්තාව තවම ප්‍රකාශයට පත්කර නැත.

මෙහි ආදායම් වෙනස්වීම මැනීමේහිදී පොදුවේ භාවිතා වන දර්ශකයක් වූ ගිනි සංකේන්ද්‍රණ අනුපාතය මගින් දක්වන පරිදි මුළු දිවයින සඳහා වූ මෙම අනුපාතය 1963 දී වූ 0.49 සිට 1973 දී 0.41 දක්වා පහත වැටී ඇත. තවද, ආදායම් ප්‍රමාණ ව්‍යාප්තියෙහි මෙහි සැලකිය යුතු වෙනස නාගරික හා ගම්බද යන කොටස් දෙකෙහිම වූ බව 1973 දත්තයන් මගින් දිස්වේ. නිෂ්පාදන කටයුතු හා සේවා අංශ සමග සසඳන විට වැවිලි අංශයෙහි වෙනත සාපේක්ෂව අනාමා ස්වරූපයක් දරා තිසාත්, 1963 සමීක්ෂණයේදී වතු වල පරිපාලන මට්ටමේ නිලධාරීන්, නියැදීමේදී ඇතුල් වූයේ ඉතා සුළු වශයෙන් වූ නමුත්, 1973 සමීක්ෂණයට මෙම අය සෑහෙන පමණ නියෝජනය කළ නිසාත්, වැවිලි අංශයෙහි ආදායම් ව්‍යාප්තිය එතරම් සමූහික නොවේ. අංශ අනුව සංකේන්ද්‍රණ අනුපාත පහත දැක්වේ.

I - 4 මැති සංඛ්‍යා සටහන

අංශ අනුව සංකේන්ද්‍රණ අනුපාත (ආදායම් ලබන්නන්)

වර්ෂය	නාගරික	ගම්බද	වතුකරය	මුළු දිවයින
1953	—	—	—	0.50
1963	0.49	0.44	0.27	0.49
1973	0.40	0.37	0.37	0.41

මූලාශ්‍රය: ලංකා පාලිතෝගික මූල්‍ය සමීක්ෂණය, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව.

ආර්ථික වර්ධනය මැනීමෙහිලා මෙසේ වඩා පැහැදිලිවූ දර්ශක යොදාගැනීමේදී පෙනී යනුයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන බලපෑම් සාමාන්‍යයෙන් සිතනවාට වඩා පැතිරීගිය එකක් වූ බව හා එකී වාසි පහත් අදායම් පංති වෙත යොමුවූ බවයි. ඉතා ඉහළ වූ ආර්ථික වර්ධන අනුපාතික ඇති නමුත් ආදායම් ව්‍යාප්තියෙහි විෂමතාවන් තහවුරු කරන්නාවූ අනිකුත් සංවර්ධනය වන රටවල් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ප්‍රගත්තිය සසඳ බැලිය යුතුයි. වඩා යහපත්වූ ආදායම් ව්‍යාප්තියක් සමග මදක් අඩුවූ වර්ධන අනුපාතිකයක් පවත්වා ගැනීම ඊට ප්‍රතිඵලදායී තත්ත්වයට වඩා යෝග්‍යයයි සිතිය හැකිය. 1973 සංඛ්‍යා මගින් දක්වන ලද ආදායම් ව්‍යාප්ති

උපනතියට හේතුවූයේ රජය විසින් අඩුම ආදායමක් ලබන්නාවූ සේවකයන්ගේ වැඩුප් ගැලපීම, බදු ක්‍රමය හා වර්තමාන ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රමය ආදී වූ ධනය ප්‍රතිව්‍යාප්තියෙහිලා වූ පියවර ඇතුළත් ආදායම් හා ධනය ව්‍යාප්තියෙහිලා මෙහෙයවන ලද ප්‍රතිපත්තීන් ය.

(ඇ) සේවා විද්‍යුක්තිය සහ ජනගහණය

ආදායම් සම ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ කරුණු ආර්ථික වෙනස්වීම්වල හිතකර පක්ෂයෙහි වූ අතර රටෙහි වූ සේවා විද්‍යුක්තිය හා උණ සේවා නියුක්තිය අහිතකර පක්ෂයෙහි විය. 1973 වර්ෂයේ තුන්වන කාර්තුවේදී මහ බැංකුව විසින් මෙහෙයවන ලද ශ්‍රමහමුදා සහභාගිත්ව අනුපාතිකයන් පිළිබඳ සමීක්ෂණයට අනුව, සේවා විද්‍යුක්තිය සහ උණ සේවා නියුක්තිය ඇතුළත් වූ එහෙත් ගෘහණයන් ඇතුළත් නොවූ ශ්‍රමහමුදාව මුළු ජනගහණයෙන් සියයට 35.5 ක් විය. මෙම ශ්‍රමහමුදාවෙන් ගෘහණයන් ඇතුළත් නොවූ සියයට 17.4 ක් සේවා විද්‍යුක්තව සිටි බව සමීක්ෂණ දත්ත වලින් හෙළිවේ. 1973 මධ්‍ය-වාර්ෂික ජනගහණයට අනුව දිවයිනෙහි සේවා විද්‍යුක්ත වූවන්ගේ සංඛ්‍යාව 7,93,000 ක් වූ බව සමීක්ෂණයෙන් දැක්වේ. මෙම සංඛ්‍යාව ලෝක සේවා නියුක්තී වැඩ සටහනෙහි එනම් ජාත්‍යන්තර ශ්‍රම සංවිධානයෙහි වාර්තාව වූ 1969/70 සාමාජීය හා ආර්ථික සමීක්ෂණය පදනම් කරගත් 'සේවානියුක්තී ඉඩකඩ හා බලාපොරොත්තු ගැලපීම' නම් වූ වාර්තාවෙහි යොදාගන්නා ලද සේවා විද්‍යුක්තී ඇස්තමේන්තු සමග සැසඳිය යුතු වේ. මෙම වාර්තාවෙහි ඇස්තමේන්තු ගත පරිදි සේවා විද්‍යුක්තී සංඛ්‍යාව 5,50,000 ක් හෙවත් මුළු ශ්‍රම හමුදාවෙන් සියයට 14 ක් වන අතර, එය අදුරුදු 15 හා 59 අතර වයස් වූවන්ගෙන් යුක්තවේ. 1969/70 සාමාජීය ආර්ථික සමීක්ෂණයට පසුව සේවා විද්‍යුක්තිය වැඩිවීමට හේතුවූයේ එක්දස් නම්සිය පණස් ගණන්වල හා හැට ගණන් මුල් භාගයේදී පැවති ඉහළ උපන් අනුපාතිකයෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වර්තමානයෙහි පළමුවරට ශ්‍රමහමුදාවට එකතුවන්නා වූ තරුණ අයගේ සංඛ්‍යාව වැඩිවීමය. පසුගිය වර්ෂ කීපය තුළදී ප්‍රසිද්ධ විභාග වලට පෙනී සිටින අයගේ සංඛ්‍යාවද ක්‍රමානුකූලව වැඩිවී ඇති අතර, ක්ෂණිකව හෝ පසුවී ශ්‍රම වෙළඳපලට ඇතුළත් වෙයි සිතිය හැකි අයගේ සංඛ්‍යාව පිළිබඳව මෙය දළ දර්ශකයක් වේ.

මෙම පසුතලය යටතේ වැදගත් ලක්ෂණයක් වනුයේ, 1973 දී ජනගහණ වර්ධන අනුපාතිකයෙහි ක්ෂණික අඩුවීමය. පසුගිය වර්ෂ තුනක කාලය තුළදී ජනගහණය වැඩිවීමේ අනුපාතිකය සියයට 2.0 පමණ මට්ටමක පිහිටියේය. නමුත් 1973 දී මෙම අනුපාතිකය සියයට 1.76 දක්වා සැහෙන පමණ පහළ වැටුණි. ජනගහණය වැඩිවීමේ අනුපාතිකයෙහි මෙම හදිසි පහළ වැටීමට නියම හේතුව කුමක්දැයි නිවැරදිව කීමට තරම් වූ සාධක ලැබී නොමැත. කෙසේ වුවද, මෙම වෙනස්වීමට තරමක් දුරට උපන් අනුපාතිකය පහළ වැටීමත්, මරණ අනුපාතිකය ඉහළ යාමත්, ඉන්දීය ජාතිකයන් ආපසු යැවීම වැඩිවීමත් යන කරුණු බලපෑ බව වාර්තාගත වේ.

සේවා විද්‍යුක්තියේ වැඩිවීම හා පසුගිය වර්ෂ තුනෙහි දක්නට වූ සාපේක්ෂව පහළ ආර්ථික වර්ධන වේගයන් පහළ මට්ටමක ඒම නිසා ජනගහණය වැඩිවීමේ වේගයද පහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීමේ ප්‍රබල ප්‍රයත්නයක අවශ්‍යතාවය පෙන්වුම් කරයි. දැනට පවතින ජනගහණය වැඩිවීමේ සියයට 2 ක සාමාන්‍ය වාර්ෂික අනුපාතිකය අනුව මෙම ශාකය අවසානය වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහණය දෙගුණයක් විය හැකි අතර, ඒදේශ විනිමය හිඟකම හා අනිකුත් මූර්ත සමපත් දුලබවීම සමග ආහාර සැපයුම මූලික ප්‍රශ්නයක්ව දිගටම පවතිනු ඇත. මෙකී ප්‍රශ්න සලකා බැලීමේදී පෙනීයන කරුණ නම්, ජනගහණය වැඩිවීමේ අනුපාතිකය තවදුරටත් සීමා කිරීමේ වැඩපිළිවෙලක්. ක්‍රියාත්මක කළහොත් සහල් හා අනෙකුත් අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය අතින් ස්වයංපෝෂිතවීමේ අරමුණ ඉටුකර ගැනීම පහසුවන බවය. මෙම පසුතලය යටතේ රජය විසින් ජනගහණ වැඩපිළිවෙල තුළ වඩාත්‍රියාකාරීව සහභාගිවීම වැදගත්වන අතර, ජනගහණ ප්‍රතිපත්තිය දෙවැනි කැනකට දැමිය යුතු නොවේ. එය ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳ සමස්ත ප්‍රයත්නයෙහිම කොටසක් විය යුතුය.

(අ) කෘෂිකර්මාන්තය
දේශීය

1972/73 මහ කන්නයේ වී වගාවට යටත් වූ අක්කර ප්‍රමාණය 1970/71 වගා වර්ෂයට පෙර වූ මහ කන්න පහ තුළදී වූ ප්‍රමාණයට සමාන වේ. 1971/72 මහ කන්නයේදී මඳක් වැඩිවූ ඉඩම් ප්‍රමාණයක් වී වගාවට යටත්වූ නමුත්, අස්වැන්න පාච්චිම අඩුවීම හේතුවෙන් ගෙන 1972/73 මහ කන්නයේ අස්වනු ලබාගත් ඉඩම් ප්‍රමාණය ඊට වැඩිවිය. සමස්තයක් වශයෙන් ගෙන බලනකල, 1972/73 මහ කන්නයේ ඵලද්‍රව අඩුවූයෙන් 1971/72 දී අක්කරයකට බුසල් 48.1 ක් වූ ඵලද්‍රව 1972/73 දී බුසල් 45.5 දක්වා අඩුවිය. 1973 යල් කන්නයේදී වසුරන ලද බිම් ප්‍රමාණය 1972/73 මහ කන්නයේ වී වගා කළාවූ බිම් ප්‍රමාණයෙන් අඩකට ආසන්න වේ නමුත් අවසානයේදී අස්වැන්න පාච්චිම අඩුවූ නිසා සියයට 6 ක පමණ සුළු වශයෙන් වැඩිවූ බිම් ප්‍රමාණයක අස්වැන්න ලබාගත හැකිවිය. 1973 යල් කන්නයේ දී වැඩි ඉඩම් ප්‍රමාණයක අස්වැන්න ලබාගත් නමුදු, පසුගිය වර්ෂය හා සසඳන විට ඵලද්‍රව සියයට 4 කින් පමණ පහළ ගිය බැවින් අනුකූලව නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීමක් සිදු නොවීය. මෙසේ ඵලද්‍රව අඩුවූයේ යල් කන්නය සඳහා නිකුත් කරන ලද පොහොර ප්‍රමාණය දෙගුණයකින් පමණ වැඩිවී තිබියදීත් ය වැඩිපුර පොහොර වෙන්කිරීම නිසා පෙර වර්ෂයට වඩා යහපත් යල් අස්වැන්නක් ලැබිය යුතුව තිබිණි. අස්වැන්න අඩුවීමට හේතුවූයේ ප්‍රධාන යෙදවුම් හිඟවීම නොව වී වගාව වෙනත් වෙනත් වගාවන් කරා පොහොර කාන්දුවී යාමත්, වගාකරුවන්ට කලට වේලාවට ණය පහසුකම් සැපයීමෙහිලා වූ පරිපාලන දුෂ්කරතා ආදියත්ය.

1972/73 මහ කන්නය හා 1973 යල් කන්නයට පෙරවූ වගා කාලයන්හිදී අක්කරට ලැබුණු අඩුවත් ණය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම ඊට පසුව වෙනස්විය. 1972/73 මහ කන්නයේදී දෙනලද රුපියල් 203 ලක්ෂයක ණය ප්‍රමාණය 1973/74 මහ කන්නයේ ආරම්භයද සමග රුපියල් 609 ලක්ෂය දක්වා නියුණු ලෙස වැඩිවිය. මෙම වැඩිවීමට හේතුවූ සාධක අතර ණය සීමාවන් අක්කරයට රුපියල් 316ක සාමාන්‍යයක සිට රුපියල් 385 දක්වා වැඩිකිරීමත්, ණය පැහැර හරින ලද ණයකරුවන් නැවත වරක් සමහර ණය පහසුකම් ලැබීමට සුදුසුකම් ලැබීමත් හා ණය ඉල්ලුම් කරන වගා කරුවන්ගේ සංඛ්‍යාව වැඩිවීමත් වැදගත් වේ. වැඩිපුර ණය පහසුකම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ සම්පූර්ණ බලපෑම 1973/74 මහ කන්නයේ අස්වැන්න තුළින් පිළිබිඹුවනු ඇත.

1973 වර්ෂය සඳහා වූ මුළු වී නිෂ්පාදිතය බුසල් 629 ලක්ෂයක් හෙවත් පෙර වර්ෂයේ වූ ප්‍රමාණයට වේයයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. වර්ෂය තුළදී වී අලෙවි මණ්ඩලය විසින් මිලදී ගනු ලැබූ වී ප්‍රමාණය සැහෙන පමණ පහළ ගියේය. මෙම ප්‍රමාණය 1972 දී බුසල් 262 ලක්ෂයක් හෙවත් එම වර්ෂයේ මුළු අස්වැන්නෙන් සියයට 41.6 ක් වූ අතර, 1973 දී බුසල් 226 ලක්ෂයක් හෙවත් සියයට 36 දක්වා පහත වැටුණි මිලදී ගැනීම පහළ වැටීමට හේතුවූ කරුණු අතර වී සඳහා වූ නිදහස් වෙළඳපලෙහි මිල අධිකවීමත් වෙළඳපොල මිල හා සහතික මිල අතර පරතරය වැඩිවීමත් වැදගත් වේ. 1972 නොවැම්බර් මාසය දක්වා වී සඳහා වූ සහතික මිල බුසලකට රුපියල් 15 ක් ව තිබේ 1973 පෙබරවාරිවලදී එය රුපියල් 18 දක්වාත්, 1973 ඔක්තෝබර් වලදී රුපියල් 25 දක්වාත් වැඩි කරනු ලැබීය. සහතික මිල හා නිදහස් වෙළඳපොල මිල අතර වෙනස 1973 අග භාගයේදී තවදුරටත් දුළු වූ බව පෙනී ගිය අතර, 1973 ඔක්තෝබර් වලදී නියම කරනු ලැබූ සහතික මිල නිදහස් වෙළඳපල මිලට වඩා ඉතාමත් පහළ මට්ටමක පැවති බව දක්නට ලැබුණි. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස පෙනී ගියේ 1973 ඔක්තෝබර් මාසයේ සිට සලකය මත දෙනු ලබන සහල් ප්‍රමාණය අඩු කිරීමත් සමග සලාකයෙන් බැහැර වූ සහල් සඳහා ඉල්ලුම ඉහළ යාමයි.

1973 අගභාගයේදී වී සඳහා වෙළඳපලෙහි අක්කරට ලැබුණු තත්වය මගින් පෙන්නුම් කරන ලද්දේ වැඩිපුර වී ප්‍රමාණයක් වී අලෙවි මණ්ඩලයට අලෙවි කරනු ලැබීම සඳහා මණ්ඩලයේ කටයුතුවල ප්‍රතිසංවිධානයක් අවශ්‍ය බවයි. දැනට පවත්නා මිලදී ගැනීමේ ප්‍රතිපත්තිය අනුව මණ්ඩලය විසින් මිලදී ගනු ලබන වී වල තත්වය පිළිබඳව කොන්දේසි රාශියක් වෙයි. මේව සිත් සමහර කොන්දේසි සහ අනෙකුත් අවශ්‍යතාවයන් ගොවියාගෙන් කෙළින්ම වී මිලදී ගන්නා වෙළෙන්ද විසින් නොසලකනු ලැබීය. පුද්ගලික වෙළෙන්ද විසින් ගොවියාට දෙනු

ලැබූ ණය, අත්තිකාරම් ගෙවීම් සහ ප්‍රවාහන වැනි පහසුකම් සියල්ල මණ්ඩලය විසින් ගොවියාට නොදෙනු ලැබේ. එසේ වුවද ගොවියා විසින් වී මිලදී ගන්නා මධ්‍යස්ථානයට ඔහුගේ වී ගෙන යාම සහ බොහෝ විට මණ්ඩලයේ විශේෂ නියමයනට දැළ නොවීම හේතුකොටගෙන වී මිලදී ගැනීම ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම වැළකෙන ලෙස ගොවියාගේ නිවසෙහිදීම මුදල් ගෙවා වී මිලදී ගැනීමට මණ්ඩලයට හැකි වුවහොත්, පෞද්ගලික වෙළෙන්දාගේ තැන සාර්ථක ලෙස මණ්ඩලයට ගැනීමට පිළිවන. ගොවිකාරක සභාවල හෝ අර්ථනීති පිහිටුවා ඇති ඵලදායී වර්ධන කමිටුවල සේවාවන් මගින් අස්වැන්නෙන් කොටසක් වී අලෙවි මණ්ඩලයට විකිණීමට ගොවියා පෙළඹවිය හැකිය. මෙම කමිටු සතු වගා වාර්තාවන්හි නියම නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයන් පිළිබඳව සාමාන්‍යයෙන් විශ්වාස කළහැකි දත්තයන් ඇති හෙයින් මෙම කමිටු ගොවියාගේ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා කොටසක් වෙන් කිරීමෙන් පසුව විකිණීම සඳහා ඇති අතිරික්තය තක්සේරු කිරීමට හැකි තත්වයක සිටින්නට පිළිවන.

වර්ෂය අවසානයේ වූ වී බුසලක් සඳහා ගෙවන ලද සහතික මිල වන රුපියල් 25/- දනට ඇති දත්තයන් අනුව වී බුසලක් නිෂ්පාදනයට යන වියදමට වඩා වැඩිය. මෙම දත්තයන් 1973 ට පෙර කාලවේදය හා සම්බන්ධ වූ ඒවාය. 1966/67 මහ කන්නය සඳහා මහ බැංකුව විසින් එකතු කරන ලද නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ දත්තයන්, වී බුසලක් සඳහා යන සාමාන්‍ය වියදම රුපියල් 11.17 ක් බව පෙන්වයි. මෙයට පසුව 1972 යල කන්නයේදී දිස්ත්‍රික්ක පහක් සඳහා කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ පුහුණු කිරීමේ ආයතනය විසින් කරන ලද ඇස්තමේන්තු අනුව බුසලක් නිෂ්පාදන වියදම රුපියල් 9.80 සිට රුපියල් 14.43 දක්වා පරතරයක් අතරද වෙනස්වූ බව පෙනී ගියේය. 1973/74 මහ කන්නය සඳහා මධ්‍යම ප්‍රදේශ දිස්ත්‍රික්කයෙන් ලැබුණු ඇස්තමේන්තුවක්, එම දිස්ත්‍රික්කයේ වී බුසලක් නිෂ්පාදන වියදම රුපියල් 22.50 දක්වා ඉහළ නැග ඇති බව පෙන්වයි. කෙසේ වුවද, මෙයින් වී වගා කරන අනෙක් දිස්ත්‍රික්ක වල තත්වය නියෝජනය නොවන්නට පුළුවන. 1973 දී වූ තියුණු ලෙස මිල ඉහළ යාම් සමගම පෙ-හොරු, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය, ඉන්ධන, ට්‍රැක්ටර් හා අමතර කොටස් සහ ශ්‍රමය ඇතුළත්ව වී වගාව සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන ප්‍රධාන යෙදවුම්හි වියදම් ද කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ නැගී ඇත. මෑතකදී වූ යෙදවුම් වල මිළ වැඩිවීම අනිසි ලෙස නිෂ්පාදන ආන්තිකයන් ඇදගැනීමක් නොවූ බව සහතික වශයෙන් පෙන්වීමට නම් වඩා නිවැරදි සහ නියම තත්වය නියෝජනය වන නිෂ්පාදන වියදම් පිළිබඳ දත්තයන් එකතු කොට ගතයුතුය.

තාවකාලික ඇස්තමේන්තු වලට අනුව අතිරේක බෝග වගාවන් නිෂ්පාදනයෙහි සැහෙන ප්‍රමාණයක වැඩිවීමක් තිබූ බව පෙනේ. වර්ෂය තුළදී වූ ආහාර බෝග වගා ව්‍යාපාරයේ දියුණුවක් සමඟ මෙම බෝග වගා කිරීමට උනන්දුව වැඩි විය. 1972/73 දී මැස්සෝකකා, බඩ ඉරිඟු, තල ඇතුළුව වගා නවයක් යටතේ වූ අක්කර ප්‍රමාණය සියයට 68.5 කින් වැඩි වී ඇත. වර්ෂය අවසානයේදී, අතිරේක බෝග නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීම පිළිබඳව ආහාර බෝග වගා කිරීමේ ව්‍යාපාරයේ සම්පූර්ණ බලපෑම එළිදරවු නොවූයේ අස්වැන්නේ ප්‍රධාන කොටස ලැබීමට බලාපොරොත්තු වන්නේ 1974 වර්ෂයේ මුල් භාගයේදී නිසා බැවිනි. මෙම පරිශ්‍රමයන් කිබියදීත්, ඉදල් ඉරිඟු, සෝයා බෝංචි, පරිඡපු වැනි වැදගත් වගාවන් යටතේ ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය සාපේක්ෂ වශයෙන් කුඩා බව සංඛ්‍යා ලේඛන පෙන්වයි. විශාල ඉඩම් ප්‍රමාණයක් මෙම වගාවන් යටතට ගෙනෙන්නේ නම් නිෂ්පාදනයේ සැහෙන වැඩිවීමක් ළඟා කොට ගත හැක.

ධීවර කර්මාන්ත සංවර්ධනයට පරිශ්‍රමයක් දරා කිබියදීත් ධීවර නිෂ්පාදනයේ වැඩිවීම සතුටුදායක නොවීය. අවට සාගර මෙම රටට අවශ්‍ය ඉහළ මාංශජනක ආහාර සැපයීමට සම්පූර්ණයෙන්ම පොහොසත් වන අතර මෙම හැකියාව ඉදිරියේදී දුළුමණින්ම ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා ඉතිරිව ඇත. 1973 දී ධීවර නිෂ්පාදනය වැඩිවී ඇත්තේ සියයට 0.9 කින් පමණක් බව සඳහන් කරයි. මෙම අසතුටුදායක තත්වයට හේතු වශයෙන් දී ඇත්තේ අමතර කොටස් සහ මාළු ඇල්ලීමේ උපකරණ හිඟකම නිසා මාළු ඇල්ලීමට යොදවා ගන්නා යාත්‍රාවන්ගෙන්

විශාල ප්‍රමාණයක් ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි වීමය. මාළු ඇල්ලීමේ නවීන උපකරණ සඳහා ආයෝජනයන් වැඩිවෙමින් තිබියදීත් මාළු ඇල්ලීම සතුටුදායක ලෙස වැඩිවී නොමැති අතර මේ දක්වා වර්ෂයකට රුපියල් 600 ලක්ෂයක පමණ කරවල ආනයනය කරයි.

සමප්‍රදායිකව, ධීවර කර්මාන්තය සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන වියදම් අධික ආනයනය කරන ලද උපකරණ ද්‍රව්‍ය මත එතරම් රඳා නොපැවතුණි තවදුරටත් කිවහොත් අද පවා අල්ලනු ලබන මුළු මාළු ප්‍රමාණයෙන් වැඩි කොටසක් ලැබෙන්නේ සමප්‍රදායික ක්‍රම භාවිතයෙන් බව පෙනේ. ප්‍රධාන වශයෙන්ම යාන්ත්‍රික ක්‍රම ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ධීවර සංස්ථාව නිෂ්පාදනය කළේ රාත්තල් 53 ලක්ෂයක් හෙවත් 1973 දී අල්ලන ලද මුළු මාළු ප්‍රමාණයෙන් සියයට 2.1 පමණක් වූ අතර මෙම වර්ෂයේ පෞද්ගලික ආශයේ මාළු නිෂ්පාදනය රාත්තල් 2010 ලක්ෂයක් විය. එයින්ද වැඩි කොටසක් ලබා ගෙන ඇත්තේ සමප්‍රදායික ක්‍රම භාවිතයෙනි.

වර්මානයේද ජනගහනය වැඩිවීමේ අනුපාතිකය අනුව අවශ්‍ය සියළුම ආහාර ද්‍රව්‍ය භූමියෙන් පමණක් සපයා ගැනීම අතිශයින් දුෂ්කරවිය හැකිය. එක් අතකට ජනගහණ පීඩනය වැඩි වීමත් සමඟ ආහාර බෝග වගා කිරීම සඳහා යොදා ගතහැකි භූමි ප්‍රමාණය අඩුවී යා හැකිය. එසේම ලෝක ආහාර සැපයුම අතිශයින් බැරෑරුම් තත්ත්වයකට පත්වෙ යයි අපේක්ෂා කෙරෙන විටෙක, අප රටට අවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය සපයා ගැනීමේ ප්‍රධාන අතිරේක මූලාශ්‍රයක් ලෙස සාගරය වෙත යොමු වීමට සිදුවිය හැකිය.

වැවිලි

1965 වර්ෂයේ රාත්තල් 5,030 ලක්ෂයක්ව ඉහළම මට්ටමකට ළඟාවූ තේ නිෂ්පාදනය එම වර්ෂයේ සිට ක්‍රමයෙන් පහත වැටෙමින් තිබුණු අතර, මෙම ප්‍රවණතාවයෙහි දක්නට ලැබෙන එකම බිඳීම සිදුවූයේ 1968 දීය. මුල් වර්ෂ වලදී වැඩි තේ නිෂ්පාදනයක් ළඟා කර ගත හැකි වූයේ නව ආයෝජනයන්ගේ සැලකිය යුතු වැඩිවීමත්, ශිල්පීය ඥානයේ වැඩි දියුණු වීමත්, සුළු ප්‍රමාණයකින් පමණක් සිදුවූ වගා කරන ලද බිම් ප්‍රමාණයේ වැඩිවීමත් ලෙසිනි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වැඩි වෙමින් පවත්නා තේ අපනයන පරිමාවක් සහ ලෝක තේ අපනයනයෙන් ඇගේ කොටස වැඩිකර ගැනීම පවත්වා ගැනීමටත් ශ්‍රී ලංකාවට හැකි විය. 1973 දී මුළු නිෂ්පාදනය රාත්තල් 4,660 ලක්ෂයක් විය. එය රාත්තල් 50 ලක්ෂයකින් හෙවත් සියයට 1.1 කින් පහත වැටීමකි. 1972 දී රාත්තල් 4,190 ලක්ෂයක්ව තිබූ තේ අපනයනයන් 1973 දී රාත්තල් 4,540 ලක්ෂයක් දක්වා වැඩි කර ගත හැකි විය. 1971 රාත්තල් 4,430 ලක්ෂය සමඟ සසඳන කළ 1972 දී අපනයනයන් පහත මට්ටමක විය. තේ අපනයනයෙහි රුපියල් ඉපයීම් 1972 දී රුපියල් 11,620 ලක්ෂයේ සිට 1973 දී වූ රුපියල් 12,610 ලක්ෂය දක්වා වැඩි වී ඇති නමුත් ස්ථාවර විශේෂ හැර ගැනුම් අයිතිවාසිකම් වලට සාපේක්ෂව බලන කළ ඉපයීම් 1972 දී විශේෂ හැර ගැනුම් අයිතිවාසිකම් 1,714 ලක්ෂයේ සිට 1973 දී විශේෂ හැර ගැනුම් අයිතිවාසිකම් 1,653 ලක්ෂය දක්වා පහත වැටී ඇත. දෙවනුව දක්වූ කරුණට හේතුවී ඇත්තේ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ පලෙහි ව්‍යවහාර මුදල් ප්‍රතිපෙල ගැසීම් සහ ලංකා රුපියල රත් පවුමට සම්බන්ධ කිරීම නිසා වූ ශ්‍රී ලංකාවේ රුපියලෙහි පිරිහීමය. මේ වර්ෂයේ සහ ඉකුත් වර්ෂයෙහිදී කඳුකරයට බලපෑ නියඟය නිෂ්පාදනය අඩුවීමට දායක වූ සාධකයක් විය. මේ හා සමානවම වැදගත් කරුණක් වෙනුයේ නිෂ්පාදකයාගේ ලාභය අඩු කිරීමට සෑහෙන ලෙස බලපෑ යෙදවුම් වල වියදම වැඩිවීමෙන් ආයෝජනයන් පවත්වාගෙන යාමට ඇති උනන්දුව පිරිහීමය.

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ පොලවල්හි කෝපි, කොකෝවා සහ වෙනත් බිම් වර්ග වල මිළ ඉහළ දැවූ හාණිව උත්පාදනය තේ කෙරෙහි බලපෑවේ නැත. වර්ෂය මුළුල්ලේම තේ වල මිළ සම්පූර්ණයෙන්ම ස්ථාවරව පැවතුණි. ඉතාමත් පහත නිෂ්පාදක ඉමක් තිබියදී අධික නිෂ්පාදන වියදමක් දැරීමට සිදුවී ඇති නිසා මෙම කර්මාන්තය දුෂ්කර අවස්ථාවකට මුහුණ පා තිබේ. මීට අමතරව, ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුකොට ගෙන

ඇතිවූ අවිනිශ්චිත වාතාවරණය තවත් සාධකයක් විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් කාර්මික ශිල්පි ඥනය වැඩි දියුණුව සඳහා ඉහළ මට්ටමක ආයෝජනයන් සම්ප්‍රදායිකව පවත්වා ගෙන ආ සමහර වතු ඒවායේ වියදම් මට්ටම අඩු කොට ඇත. වතු පවත්වා ගෙන යාම සඳහා කරන ලද පහත් වියදම පොහොර භාවිතයෙහි අඩුවීම තුළින්ද පිළිබිඹු විය. පොහොර භාවිතය 1971 දී වූ වොන් 118000 ක සිට 1972 දී වූ වොන් 99 000 දක්වා පහත වැටුණි. මෙය 1973 දී වොන් 63,000 දක්වා කියුණු ලෙස පහත වැටුණි. පොහොර භාවිතය සමඟ තේ ඵලදාව දැඩි සම්බන්ධයක් දක්වන නිසා කර්මාන්තයෙහි ඉහළ මට්ටමක් ළඟා කර ගැනීමට නම් පොහොර භාවිතය සීඝ්‍රයෙන් පහත වැටීම යථා තත්වයට පත් කළ යුතුව ඇත.

තේ පිළිබඳ අන්තර් රාජ්‍ය කණ්ඩායම විසින් එළඹී ගිවිසුම යටතේ 1973/74 (එනම් 1973 අප්‍රේල් 1 ද සිට 1974 මාර්තු 31 දක්වා) වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට රාන්තල් 4 720 ලක්ෂයක අපනයන සලාකයක් අයත් වෙයි. මෙම සලාකයට ප්‍රතිවිරුද්ධ ලෙස 1973/74, ඉහත දක්වූ කාලවර්ෂයේදී තේ නිෂ්පාදනය රාන්තල් 4,480¹ ලක්ෂයක් පමණ වූ අතර, එය අපනයන සලාකය සමඟ සලකා බැලීමේදී රාන්තල් 240 ලක්ෂයක පහත වැටීමක් පෙන්වයි. මෙම පහත වැටීම නිසා 1973 දී රාන්තලක නැ. වි. ස. මිල රුපියල් 2.77 බැගින් වූ විදේශ විනිමය පාඩුව රුපියල් 660 ලක්ෂයක් විය.

1973 දී තේ කර්මාන්තයේ නිෂ්පාදන මට්ටම අඩු කිරීමට බලපා හේතූන් බොහොමයක්ම පොල් කර්මාන්තයටද බලපෑවේය. 1972 දී වූ දැඩි නියඟය සහ පොහොර යෙදීමේ පහත වැටීම, ඉකුත් දශක දෙකේදී වූ අඩුම පොල් ඵලදාවන්ගෙන් එකක් මෙම වර්ෂයේදී ඇති කිරීමට ඉවහල් විය. 1972 දී 29,630 ලක්ෂයක් වූ පොල් ගෙඩි නිෂ්පාදනය 1973 දී 19 350 ලක්ෂයක් දක්වා හෙවත් සියයට 34.7 කින් කියුණු ලෙස පහත වැටුණි. පොල් කර්මාන්තය සඳහා පාවිච්චි කළ පොහොර ප්‍රමාණය 1972 දී වූ වොන් 45723 සිට 1973 දී වූ වොන් 30,539 දක්වා කියුණු ලෙස පහත වැටුණි. පොල් ඉඩම් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් පොල් වැවීමට ලිහිල් අයිතියෙන් යුත් සහ පුළුල් පදනමක් මත වූ පොදු සමාගම් වලට අයත් නොවන බැවින් ඒවායින් විශාල ප්‍රමාණයක් ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණය යටතට එයි. ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩ පිළිවෙල මගින් ඇති කරන ලද අවිනිශ්චිත භාවය නිසා, සාමාන්‍යයෙන් අපනයන සැපයුමෙන් විශාල කොටසක් නිපද වූ විශාල පොල් වතු යම්කාක් දුරට නොතකා හැරීමට ලක් විය. 1972 පැවති නිෂ්පාදන මට්ටම, 1973 දීත් එසේම පැවතියේයයි සිතා ගතහොත්, 1973 නිෂ්පාදන මට්ටමේ පහත වැටීම නිසා 1973 මිලයන් අනුව විදේශ විනිමය පාඩුව රුපියල් 3,850 ලක්ෂයක් වනු ඇත. මෙම පාඩුව 1973 සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයනයන්ගෙන් ලද විදේශ විනිමය ඉපැයීම් වන රුපියල් 4,870 ලක්ෂය සමඟ සංසන්දනය කළ යුතුය. මෙම සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයනයන්ගෙන් ලද විදේශ විනිමය ඉපැයීම්: සමන්විත වන්නේ මැණික් වලින් ලද රුපියල් 1,410 ලක්ෂයක් හා අනෙක් අපනයනයන්ගෙන් ලද රුපියල් 3,460 ලක්ෂයකිනි. අනෙක් අතට, පොල් වලින් වූ විදේශ විනිමය ඉපැයීම් පාඩුව, මැණික් හැර අනෙකුත් සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයනයන්ගෙන් ලද විදේශ විනිමය ලැබීම් වලින් වුවත් සමහන් නොවීය.

වර්ෂය තුළදී පොල් මිලද ඉහළ මට්ටමකට ළඟා වූ නමුත් නිෂ්පාදනයේ පහත වැටීම හේතූකොට ගෙන ඉහළ මිල ගණන් නිසා ලැබිය යුතු සම්පූර්ණ වාසිය මෙම කර්මාන්තයට ලබාගත නොහැකි විය. කොප්පරා වල දේශීය වෙළෙඳ පලේ මිල සියයට 64 කින් වැඩි වෙමින් පාරමක් රුපියල් 323 කරා ළඟා වූ අතර, පොල් තෙල් සඳහා දේශීය වෙළෙඳ පලේ මිල සියයට 79 කින් ඉහළ යමින් වොන් එකක් රුපියල් 2 032 දක්වා ළඟා විය. කර්මාන්තයේ පසුබැසීමක් කිසියදීත්, සියළු පොල් අතුරු නිෂ්පාදන අපනයනයන් රුපියල් 804 ලක්ෂයක්

1. තේ පාලකවරයාට අනුව 1973 අප්‍රේල් සිට 1974 පෙබරව 8 දක්වා මුළු තේ නිෂ්පාදනය රාන්තල් 4,190 ලක්ෂයක් වූ අතර 1974 මාර්තු සඳහා නිෂ්පාදනය රාන්තල් 290 ලක්ෂයක් වේ යයි ඇස්තමේන්තු කොට තිබේ. මෙය 1973 අනුරූප මාසයේ නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයට වඩා රාන්තල් 70 ලක්ෂයක පහත වැටීමකි.
2. මෙම අපනයන්ගෙන් විශේෂයෙන් නිෂ්පාදන ආණ්ඩයන්හි ඉහළ ආනයන රැඳීගොස් ඇති බැවින් ඉදිරි විදේශ විනිමය ඉපැයීම් සැලකිය යුතු අන්දමින් පහළය.

දක්වා හෙවත් පසුගිය වර්ෂයේ මට්ටමට වඩා රුපියල් 169 ලක්ෂයකින් ඉහළ මට්ටමකට නැගුණි. විශේෂයෙන්ම පොල් සුළු නිෂ්පාදන, විදේශ විනිමය හිමිකම් සහතික පත් ක්‍රමය මගින් අපනයනකරුවන්ට දෙනු ලැබූ සානුබලයන් කෙරෙහි හොඳින් ප්‍රතිචාරය දක්වා තිබෙන බව පෙනේ.

(ඉ) කර්මාන්ත

ආනයනය කරන ලද අමු ද්‍රව්‍ය මත අධික ලෙස රඳා සිටින නිසා, ආනයන මිලයන්හි ඉතා තියුණු වැඩිවීම සමස්තයක් වශයෙන් කර්මාන්ත අංශය කෙරෙහි දැඩි ලෙස බලපා ඇත. යෙදවුම් වල වියදම ඉහළ යාමත් සමගම ඇතිවන නිෂ්පාදන වියදමේ ඉහළ යාම පාරිභෝගිකයා මත පටවන ලදී. මෙය කළ හැකි වන්නේ කර්මාන්ත නිෂ්පාදන වලින් විශාල ප්‍රමාණයක් මිළ පාලනය යටතට පත් නොවන බැවිනි. මෙම මිළ ඉහළ යෑම් නිසා මෙම වාර්තාවේ වර්තන මිළ මත දී ඇති පෞද්ගලික අංශයේ සහ පොදු අංශයේ කාර්මික නිෂ්පාදනය පිළිබඳ සංඛ්‍යා, නිෂ්පාදනයේ නියම වැඩිවීම පිළිබඳ අනියෝජ්‍යයක් වෙයි. මූර්ත වශයෙන් එකතු කරන ලද වටිනාකම වැඩි වූයේ ඉතාමත් ආන්තික වශයෙන් පමණකි. කර්මාන්ත බොහොමයක්ම විශේෂයෙන් ලෝහ කර්මාන්ත, අමු ද්‍රව්‍යයන්හි ඉතා ඉහළ මිලයන්ට පමණක් නොව අමු ද්‍රව්‍යයන්හි ප්‍රමාණවත් සැපයුමක් ලබා ගැනීමේ අපහසුකමටද මුහුණ පෑවේය. සමහර කර්මාන්ත කරුවන්ට ඉතා ඉහළ මිලයන් නිසා ඇණවුම් කිරීම වලින් වැළකී සිටීමට සිදු විය. එයට හේතුව දෙන ලද සීමිත විදේශ විනිමය වෙන් කිරීම වලින් ඔවුන්ට ලබාගත හැකි වූයේ වඩා සුළු ප්‍රමාණයක අමු ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් වීම විය හැකිය.

පොදු අංශයේ කර්මාන්ත පිළිබඳව සලකන විට ඒවායින් වඩා අළුත් දත්තයන් ලබා ගැනීමට නොහැකි වීමේ අපහසුතාවයට දිගටම මුහුණ දීමට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට සිදුවීම වඩා සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් කිරීම වළකා ඇත. මෙම වාර්තාවේ අඩංගු පොදු ව්‍යවසායයන් පිළිබඳ අංශය, සමහර වැදගත් සංස්ථා විසින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඒවා වෙත නිකුත් කොට ඇති ප්‍රශ්න මාලාවන් කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වා නැති බව පෙන්වයි.

වර්තන මිළ අනුව කාර්මික සංස්ථාවන්හි නිපැයුමේ වැඩිවීමක් පෙන්වුවද මූර්ත වශයෙන් එය අඩු වී තිබේ. 1972 දී වූ සියයට 6.3 ක වැඩිවීමට එරෙහිව 1973 දී එහි අඩුවීම සියයට 2.1 කි. ඉහළ ආනයන මිලයන් සහ අමු ද්‍රව්‍යයන්හි සාපේක්ෂ හිඟකම වැදගත් සංස්ථා කිහිපයක් කෙරෙහි බලපා ඇත. යන්ත්‍ර ක්‍රියා විරහිත වීම සහ කම්කරු අරගල හේතුකොට ගෙන සමහර සංස්ථාවන්ට ඒවායේ කටයුතු සීමා කිරීමට සිදුවිය. ඉකුත් වර්ෂයන්හි මෙන්ම 1973 දී ද කාර්මික සංස්ථාවන්හි ධාරිතා උපයෝජනය ඉතා පහත් මට්ටමක විය. උද්භරණයක් වශයෙන් වානේ සංස්ථාව ප්‍රයෝජනයට ගෙන ඇත්තේ එහි ස්ථාපිත ධාරිතාවෙන් සියයට 40 ක් පමණක් වන අතර, ටයර් සහ ලෝහ භාණ්ඩ සංස්ථාවන්ද කිරි මණ්ඩලයද විසින් කර ඇති ධාරිතා උප යෝජනය ඉතා පහත් අනුපාතයක විය. පහත් ධාරිතා උපයෝජනයක් සමඟම ඉතා පහත් ධාරිතාවෙන් ක්‍රියා කළ සමහර කාර්මික සංස්ථාවන් විසින් නිෂ්පාදනය කළ භාණ්ඩ වල හිඟයක් පැවතුණි. උද්භරණ වශයෙන්, විශේෂයෙන් ටයර්, සිමෙන්ති සහ කිරි යන නිෂ්පාදනයන් සැලකිය හැකිය.

සංස්ථා අංශයෙහි සමස්ත ක්‍රියාකාරිත්වය ආර්ථික ඒකකයක් වශයෙන් ගත් විට ඒවා තවමත් ශක්තිමත් තත්ත්වයකට ළඟා වී නොමැත. එක් අතකින්, මෙය අගයෝජනය කරන ලද ප්‍රාග්ධනයෙහි පහත් ආර්ථික ඵලදායීතා අනුපාතයෙන් පිළිබිඹු වෙයි. මූලාරම්භයෙහි සිටම සංස්ථාවන්හි පැවති කළමනාකාරිත්වය, ව්‍යුහය හා කටයුතු වල සමහර දුර්වලතාවයන් තවමත් මහහරවා ගෙන නැත. මේවාට යන්ත්‍රායන්හි අධි ධාරිතාව, ශ්‍රම හමුදාවන්හි අතිරික්තය, ඉදිරි සැලසුම් නොවීම, දුර්වල පරිපාලනය, පොදු කාර්ය පිරිවැය සඳහා අධි පැහැදුම් ඇතුළත් වෙයි. මෙවැනි දුර්වලතාවන් සහ ඒවායෙහි ශ්‍රම හමුදාවේ දැනටමත් අතිරික්තයක් තිබියදීත් සමහර සංස්ථා පිළිවෙලක් නොමැති පරිපාලන තීරණ හේතු කොටගෙන දිගින් දිගටම ශ්‍රමිකයන් බඳවා ගැනීම කරනු ලැබේ.

මෑත වර්ෂ වලදී රාජ්‍ය සංස්ථාවන් සංඛ්‍යාවෙහි ක්‍රමික වර්ධනයක් විය. 1973 දී නව සංස්ථා 13 ක් පිහිටුවන ලදී. දැනට රට තුළ ලබා ගත හැකි සම්පත් සීමිත වී තිබියදී පුළුල් නානාවිධ කටයුතු ඉටු කිරීම සඳහා නව සංස්ථා පිහිටුවීමේ උපනතිය සලකා බැලිය යුතු ප්‍රශ්නයක් වෙයි. සංස්ථා විශාල ප්‍රමාණයක් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, නිපුණත්වය, ප්‍රාග්ධනය, දැනුම තේරුම් ඇති බව, වෙළෙඳපොළ පිළිබඳ දැනුම, ශිල්පීය ඥානය අවශ්‍යය. පොදු ව්‍යවසායයන් සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තිබිය යුතු පුරව අවශ්‍ය තාවයන් සෑහෙන ප්‍රමාණයක් තිබීම පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නොමැත.

බොහෝ සංස්ථාවන් දශකයකට වඩා වැඩි කාලයක් ක්‍රියාත්මක වී තිබෙන බැවින් ඒවායෙහි දුර්වලතාවයන් පිළිබඳව සුක්ෂම අවබෝධයක් ලබා දෙන්නේ එම සංස්ථාවන්හි ආර්ථික වශයෙන් ශක්තිමත් බව සහ ක්‍රියාත්මක වීමේ ක්‍රම පිළිබඳව සම්පූර්ණ විමර්ශනයක් කිරීමෙන් පමණකි. පසුව කී අංශයන් පිළිබඳව තොරතුරු සහ දැනීම අළුතින් පිහිටුවා ඇති සංස්ථාවන්හි කටයුතු සඳහා මග පෙන්වීම තීරණය කිරීමට උපකාරී වනු ඇත.

(ඊ) ගෙවුම් ශේෂය සහ විනිමය අනුපාතිකය

විදේශ විනිමය පිළිබඳ දෘෂ්ටිකෝණයෙන් බැලීමේදී අපනයනයන්ගේ ලැබීම් සම්බන්ධව නිවැරදි අදහසක් ලබාගත හැක්කේ වැඩිදුළු අපනයන ඉපයුම්, 1970 සිට අනෙකුත් ව්‍යවහාර මුදල් වලට වඩා සාපේක්ෂව ස්ථාවරව පැවති විශේෂ හැරගැනීමේ අයිතීන් මගින් දක්වනු ලැබුවහොත් පමණකි. 1973 දී අනෙකුත් වර්ෂයන්ට වඩා රුපියල් අනුව සලකා බැලීමේදී විදේශ විනිමය ඉපයුම්හි සැලකිය යුතු වැඩිවීමක් ඇතිවූ හෙයින් මෙය අදාළ වේ. පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යා සටහනින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන පරිමාවන්ද, අපනයන ඉපයුම් ද රුපියල් සහ විශේෂ හැර ගැනුම් අනුව දැක්වේ.

1 - 5 වැනි සංඛ්‍යා සටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන පරිමාවන් සහ ඉපයුම්

වර්ෂය	තේ			රබර්			ප්‍රධාන පොල් නිෂ්පාදනයන් තුන			මුළු නිරයාත*	
	පරිමාව ලාක්ෂ් රුපියල්	වටිනාකම		පරිමාව ලාක්ෂ් රුපියල්	වටිනාකම		පරිමාව ලාක්ෂ් රුපියල්	වටිනාකම		වටිනාකම	
		රුපියල්	ඩ. හැ. ගැ. රුපියල්		රුපියල්	ඩ. හැ. ගැ. රුපියල්		රුපියල්	ඩ. හැ. ගැ. රුපියල්	රුපියල්	ඩ. හැ. ගැ. රුපියල්
1963	455.9	1140	239.5	209.5	257	54.0	1208	198	41.6	1731	363.7
1964	455.7	1142	239.9	253.2	290	60.9	1681	273	57.4	1876	394.1
1965	494.6	1210	254.2	266.8	304	63.9	1270	275	57.8	1949	409.5
1966	441.3	1027	215.8	298.4	337	70.8	1017	196	41.2	1700	357.1
1967	477.7	1061	222.9	290.9	282	59.2	940	167	35.1	1690	355.0
1968	460.2	1162	195.4	328.3	331	55.6	1096	331	55.6	2035	342.0
1969	444.5	1062	178.5	314.8	431	72.4	896	221	37.1	1916	322.0
1970	459.7	1120	188.2	354.2	440	73.9	874	217	39.8	2033	341.5
1971	443.1	1144	192.2	285.2	307	51.6	1010	276	46.4	1947	327.1
1972	419.3	1162	171.4	285.7	265	39.1	1248	262	38.6	2009	296.3
1973	453.6	1261	165.3	354.4	192	77.5	417	142	18.6	2617	343.0

මූලය: ලංකා රේගු වාර්තා.

* ප්‍රතිඅපනයන ඇතුළත් වේ

- විනිමය අනුපාතිකයන්:- 1950 - 67 : විශේෂ හැර ගැනුම් 1 = රුපියල් 4.76 (1967 නොවැම්බර් මස රුපියල අවප්‍රමාණ කරන ලදී.)
- 1968 - 71 : විශේෂ හැර ගැනුම් 1 = රුපියල් 5.95
- 1972 : විශේෂ හැර ගැනුම් 1 = රුපියල් 6.78
- 1973 : විශේෂ හැර ගැනුම් 1 = රුපියල් 7.63

1973 දී, තේ අපනයන පරිමාව රාත්තල් 343 ලක්ෂයකින් වැඩිවූ අතර අපනයන ඉපයුම් විශේෂ හැරගැනුම් 61 ලක්ෂයකින් පහළ වැටුණි. කෙසේ වෙතත් රුපියල් අනුව බැලීමේදී රුපියල් 990 ලක්ෂයක වැඩිවීමක් විය. මෙසේ තේ අපනයන පරිමාව වැඩිවීමට ප්‍රතිවිරුද්ධව මූර්ත අගයන් අනුව විදේශ විනිමය ඉපයුම් ඇත්ත වශයෙන්ම අඩු වී තිබේ. පසුගිය දශකය තුළදී පවා මීට සමාන උපනතියක් දක්නට ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් 1963 දී ශ්‍රී ලංකාව තේ රාත්තල් 4560 ලක්ෂයක් අපනයනය කොට විශේෂ හැර ගැනුම් 2395 ලක්ෂයක් උපයා ගනු ලැබූ අතර 1973 දී තේ අපනයනයෙන් ඊට කිවට වශයෙන් සමාන මට්ටමක් වූ රාත්තල් 4540 ලක්ෂයක් වූ අතර ඉපයුම් හි සියයට 31 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරමින් විශේෂ හැර ගැනුම් 1653 ලක්ෂයක් පමණක් විය. 1973 දී රබර් අපනයන ඉපයුම් හි විශේෂ හැරගැනුම් 385 ලක්ෂයකින් හෙවත් සියයට 98 කින් පමණ වැඩිවූ අතර අපනයන පරිමාව සියයට 24 කින් වැඩි විය. අනෙක් අතින් රුපියල් ලැබීම සියයට 123 කින් වැඩි වී තිබේ. සියළු ප්‍රධාන අපනයන නිෂ්පාදිතයන් අතුරින් විදේශ විනිමය ඉපයුම් හි අගය කළහැකි අන්දමේ වාසි පෙන්නුම් කර ඇති එකම භාණ්ඩය රබර් වන අතර, මීට හේතුව 1973 දී මිලයන් සියයට 80 කටත් වඩා වැඩිවීමය සියළු ප්‍රධාන අපනයන සලකා බැලීමේදී, රුපියලෙහි අනුක්‍රමික ක්ෂයවීම පැහැදිලිව දක්නට ඇත. 1963 දී මෙම අපනයනයන්ගෙන් ලද විදේශ විනිමය ඉපයුම් විශේෂ හැර ගැනුම් 3637 ලක්ෂයක් හෙවත් රුපියල් 17310 ලක්ෂයක් විය. කෙසේ වෙතත්, 1973 දී රුපියල් ලැබීම රුපියල් 26,170 ලක්ෂය තෙක් වැඩිව තිබූ අතර, මූර්ත අගයන් අනුව සමාන ඉපයුම් ප්‍රමාණය වූයේ 1963 විදේශ විනිමය ඉපයුම් ප්‍රමාණයට වඩා අඩු විශේෂ හැර ගැනුම් 3430 ලක්ෂයක් පමණි.

1967 රුපියල අවප්‍රමාණය කිරීමෙන් පසු අපනයනයන්ගේ රුපියල් ඉපයුම් 1967 දී වූ රුපියල් 16,900 ලක්ෂයේ සිට 1968 දී රුපියල් 20,350 ලක්ෂය දක්වා වැඩිවූ නමුත්, විශේෂ හැර ගැනුම් අනුව බැලීමේදී ඉපයුම් විශේෂ හැර ගැනුම් 3550 ලක්ෂයේ සිට 3420 ලක්ෂය දක්වා පහළ වැටී තිබීම වැදගත් වේ. අවප්‍රමාණයේ අරමුණු වන්නේ විදේශ විනිමය ඉපයුම් ඉහළ නැංවීම වන හෙයින් ඇත්ත වශයෙන්ම 1967 අවප්‍රමාණය වැඩි විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයන් ලබාදිය යුතුව තිබුණි. විශේෂ හැර ගැනීම් 3550 ලක්ෂයක් වූ අවප්‍රමාණයට පෙර විදේශ විනිමය ඉපයුම් මට්ටම කරා එතැන් සිට ළඟා වී නොමැත. භාණ්ඩ මිලයන් ඉහළ මට්ටමහි පැවතී 1973 දී පවා එවැන්නක් දක්නට නොලැබේ.

විදේශ විනිමය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන ඉපයුම් හි විෂයකිවීම, පසුගිය වර්ෂ කීපය තුළදී ශ්‍රී ලංකාවේ රුපියලෙහි වටිනාකම් නොකඩවා ඇතිවූ පහළ බැසීම හේතුකොටගෙන පැන නැග තිබේ. 1967 ට පෙර රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතිකය වර්ෂ ගණනාවක්ම ස්ථාවරව පැවතී තිබුණි. එතැන් පටන් විනිමය අනුපාතික ව්‍යුහය නිතර පාහේ වෙනස්වීමට භාජන වී ඇති අතර මෙය ආනයන සහ අපනයන මිලයන් කෙරේ බලපා තිබේ.

1. 1949 සිට ශ්‍රී ලංකාවේ රුපියලෙහි විනිමය අනුපාතිකයේ පළමු වෙනස්වීම, රන් පවුම් සියයට 14 කින් අවප්‍රමාණය කිරීම සමග රුපියලෙහි අගය සියයට 20 කින් අඩු කරනු ලැබූ 1967 නොවැම්බර් මසදී ඇතිවිය. මේ අනුව රුපියලෙහි ඇතිවූ සඵල අවප්‍රමාණය රන් පවුම් අනුව බැලීමේදී සියයට 7 ක් පමණ විය. 1968 මැයි මසදී විදේශ විනිමය සහතික පත් ක්‍රමය සමග ද්වි විනිමය අනුපාතික ක්‍රමය ඇරඹිණ. නිල අනුපාතිකය නොවෙනස්ව පැවති අතර, විවිභිස අනුපාතික අගය අඩුවීමක් විය. විනිමය අනුපාතිකය ආරම්භයේදී සියයට 44 වටයෙන් නියම කළ අතර, ඒ අනුව රුපියලේ ඇතිවූ අගය අඩුවීම නිල අනුපාතිකයෙන් සියයට 31 ක් විය. 1969 ජූලි මසදී විවිභිස මිල සියයට 44 සිට සියයට 55 දක්වා ඉහළ නැංවූ අතර, 1972 නොවැම්බර් මාසයේදී එය තවදුරටත් සියයට 65 දක්වා ඉහළ නැංවීය. මේ අනුව සහතික වෙළඳ පොලෙහි මුළු අගය අඩුවීම සියයට 39 ක් විය. 1971 නොවැම්බර් මාසයේදී නිල රුපියල් අනුපාතිකය නිල වෙතය කිරීමේ පදනම ලෙස මුහුණත වටිනාකම සැලකීම අනුගමනයට රුපියල එක්සත් ජනපද ඩොලරයට ඇදීමටත් කිරණය කරනු ලැබීය. මෙම ක්‍රියාව නිසා විශේෂ හැර ගැනුම් සමග සැසඳීමේදී ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි අගය අඩු වීමක්, රන් පවුම සමග සැසඳීමේදී එහි අගය වැඩිවීමක්ද සිදු විය. 1972 ජූනි මාසයේදී රන් පවුම පාවිච්චි ඉඩ හැරීම සමග ශ්‍රී ලංකාව එක්සත් ජනපද ඩොලරය සමග සම්බන්ධය අන්තර් 1972 මාර්තු සිට ක්‍රියාත්මක වූ අනුපාතිකය වූ රුපියල් 15-60 රන් පවුම 1 අනුපාතිකයට රන් පවුම සමග රුපියල යළිත් ඇදනු ලැබීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රන් පවුම අනුව සහ එක්සත් ජනපද ඩොලරය අනුව බැලීමේදී රුපියලෙහි අගය අඩුවිය. 1972 අවසානයේදී විනිමය වෙළඳ පොලෙහි රන් පවුමේ අගය අඩුවීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රුපියලෙහි වටිනාකමත් සියයට 4 කින් පහළ වැටුණි. 1973 වසර මුළුල්ලේ රුපියල් රන් පවුම අනුපාතිකය නොවෙනස්ව පැවතිමුත් 1973 පෙබරවාරි මස එක්සත් ජනපද ඩොලරය අවප්‍රමාණ කිරීමත් සමග ඩොලර් අනුව රුපියලෙහි වටිනාකම වැඩි විය. එක්සත් ජනපද ඩොලරයේ දුෂ්චලවීම මගින් රුපියලේ අගය වැඩිවීම යක්ෂමත් විය. 1973 අගෝස්තු මාසයට පසුව රන් පවුම දුෂ්චල වීම සමග රුපියලේ වටිනාකම යළිත් වරක් පහළ වැටීම ආරම්භ විය.

1973 කැපි පෙනෙන දියුණුවක් නම් අපනයන රටාවේ සැලකිය යුතු වෙනස්වීමය. දශක ගණනාවක්ම ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වෙළඳාම, අපනයන ඉපයුම් වලින් සියයට 90 කටත් වඩා ලබා දුන් තේ, රබර් සහ පොල් යන මූලික භාණ්ඩ තුන මගින් පාලනය කරනු ලැබ තිබුණි. අපනයනයන්ගේ මෙම දැඩි භාණ්ඩ සංකේන්ද්‍රණය ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ පොළවල්හි අවාසිදායක මිල උපනතීන්ට අපනයන ඉපයුම් විශේෂයෙන් යටත් කරවනු ලැබ ඇත. අපනයන ව්‍යුහය විවිධාංගකරණය කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති 1973 වන තෙක් අගය කළහැකි අන්දමේ ප්‍රතිඵල පෙන්වුම් කිරීමට අසමත් විය. කෙසේ වෙතත් 1973 දී රටේ අපනයන වෙළඳාමේ ප්‍රධාන ශීර්ෂයක් ලෙස ඇතැම් සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයන මතුවීම සම්බන්ධ කලින් දක්නට ලැබූ උපනතිය වඩා පැහැදිලි වෙනස් වීමක් ගනු ලැබීය. මෙය බෙහෙවින්ම නීත්‍යානුකූල මාර්ගයන් තුළින් මැණික් අපනයනයන්ගේ කියුණු වැඩිවීම හේතුකොටගෙන ඇති විය. මේ සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයට භාජනය වන වර්ෂයේ සම්ප්‍රදායික තත්වයන් පැහැදිලි වෙන්වීමක් පෙන්වුම් කෙරේ. වාර්තා කරනු ලැබූ පදනමක් යටතේ සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයන 1973 දී මුළු අපනයන ඉපයුම් වලින් සියයට 25.6 ක් වූ අතර සම්ප්‍රදායික අපනයනයන්ගේ කොටස සියයට 74.4 දක්වා පහළ වැටුණි. මෙය මෙතෙක් වූ පහළම මට්ටමයි. පසුව දක්නු සංඛ්‍යාව පොල් නිෂ්පාදිතයන්ගේ විශේෂ පහළ ඉපයුම් අනුව අර්ධ වශයෙන් පැහැදිලි කළහැකි නමුත් සම්ප්‍රදායික නොවන අපනයනයන්ගේ මුළු ඉපයුම් විවිධාංගකරණය දෙසට දියුණුවීමේ නිශ්චිත සලකුණු පෙන්වුම් කොට තිබේ.

නව අපනයන උපායයේ සාර්ථකත්වය මූලික වශයෙන් අපනයන දිරිමත් කිරීම උදෙසා ගෙන ඇති සඵල ක්‍රියා මාර්ගයන්ට පැවරිය හැකිවේ. පරිවර්තය ගිණුම් ක්‍රමය මගින් සපයනු ලැබූ සානුබලයන් මෙම අංශය තුළ දියුණුව සඳහා අවශ්‍ය සාධක ඇතුළත් කොට තිබේ. කලින් වර්ෂ වලදී විදේශ විනිමය පිටතට කාන්දුවීම, තරමක් දුරට අපනයනකරුවනට, ව්‍යාපාරික යන්ට සහ අනෙකුත් අයට අවශ්‍ය ආනයන භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමට සහ සංචාරය සහ අනෙකුත් වියදම් සඳහා විදේශ විනිමය නීතිමය අයුරින් ලබා ගැනීමට නොහැකිවීම යන හේතූන්ගේ ප්‍රඵලයකි. මෙම ඉල්ලුම, පරිවර්තය ගිණුම් ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වීම මගින් යම් දුරකට සපුරාලනු ලැබ ඇති අතර, විදේශ විනිමය යොදවනු ලබන ප්‍රයෝජනයන්ද හසුවන පරිදි මෙම ක්‍රමය දැන් අනුක්‍රමයෙන් පුළුල් කරනු ලබන බවට සලකුණු ඇත. මෙම ක්‍රමයේ සාර්ථකත්වය පරිවර්තය ගිණුම් සඳහා හිමිකම් ඇති පුද්ගලයන්ගේ සංඛ්‍යාවේ සහ එම ගිණුම්හි තැන්පත් කොට ඇති මුදල් ප්‍රමාණයේ ඇතිවන අනුක්‍රමික ඉහළ නැගීමෙන් දැකීමට පුළුවන.

මෙම වාර්තාවේ විවිධ කොටස්හි දක්වනු ලැබ ඇති දත්තයන් අනුව 1973 දී පරිභෝජන වියදම වැඩිවී ඇති බව පෙනේ. මෙම වැඩිවීම යම් දුරකට මිලයන්හි ඉහළ නැගීමේ හේතුවෙන් ඇතිව තිබේ. තිරිඟු පිටි වැනි ඇතැම් ශීර්ෂයන් සම්බන්ධව ප්‍රමාණයේද සැලකිය යුතු වැඩිවීම් සිදුව තිබේ. වෙළඳ අනුපාතයෙන් පෙන්වුම් කෙරෙන පරිදි අපනයන මිලයනට වඩා වැඩි වෙගයකින් ආනයන මිලයන් ඉහළ නැග තිබීම නිසා ආනයන ධාරිතාව නිශ්චලව පැවතී තිබේ. පරිභෝජන ආනයනයන්හි කොටස අඩු කරන අතර සංවර්ධනය උදෙසා අවශ්‍ය මූලික අමු ද්‍රව්‍යයන් සැපයීම උදෙසා අතරමැදි සහ ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩයන්හි කොටස ඉහළ නැංවීම උදෙසා සමස්ත උපක්‍රමයක ඇති අවශ්‍යතාවය යටකී කරුණු මගින් අවධාරණය කරනු ලැබේ. මෙය බෙහෙවින්ම වැදගත් වන්නේ අතරමැදි සහ ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සම්බන්ධව ආනයන සහ දේශීයව නිපදවන භාණ්ඩයන් අතර ආදේශන හැකියාව පරිභෝජන භාණ්ඩ වල එම ආදේශන හැකියාවට වඩා බෙහෙවින් අඩු බැවිනි. නමුත් 1973 මතුවන ගෙවුම් ශේෂ තත්වය මගින් සිමින සම්පත් පරිභෝජන ආනයනයන් සඳහා බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනයට

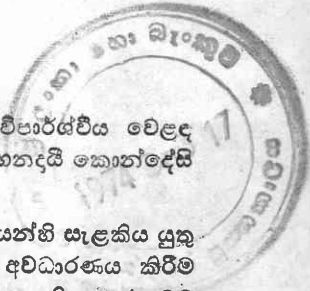
1.	මුළු ආහාර ආනයන (රුපියල් ලක්ෂ)	මුළු ආනයනයන්ගේ ප්‍රතිශතය
1971	9160	46.1
1972	9600	46.5
1973	13080	48.2

ගත් හෙයින් මෙම බලාපොරොත්තු තවත් පසුපසට යවනු ලබමින් තිබුණි. ඔක්තෝබර් 1 දින ක්‍රියා මාර්ගයන් අගය කළයුත්තේ මේ සාධකයන් හමුවේය. මෙම ක්‍රියා මාර්ගයන් ප්‍රමාද වූ ඒවා වුවත්, ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඒවා සමස්ත ආර්ථික ප්‍රතිපත්තියේ සැලකිය යුතු වෙනස්වීම් ඇති කරනු ලැබීය. පුළුල් වශයෙන් සැලකීමේදී ඔක්තෝබර් 1 දින ක්‍රියා මාර්ගයන්ගේ අරමුණ වූයේ පසුගිය වර්ෂ කීපයේදී දුර්වලව පැවති තේ කර්මාන්තය වැනි නිරයාන අංශයන්ට උපකාර කරනු ලබන අතර, අත්‍යාවශ්‍ය භාණ්ඩයන්ගේ වැඩිවූ මිලයන් පාරිභෝගිකයා වෙතට මාරු කිරීමයි. මෙම සහ අනෙකුත් ක්‍රියා මාර්ගයන්ගේ සම්පූර්ණ ප්‍රතිඵලය ඇති වූ විට මෙහි ශුද්ධ ප්‍රතිඵලය වියයුත්තේ ආහාර ආනයනයන් මතවූ පීඩනය අඩු කිරීම සහ දේශීය නිෂ්පාදනය දිරිමැත්වීමය.

ඉහත දැක්වූ තත්ත්වය යටතේ, ආනයන ධාරිතාව සහ ජාතික වාසිය උදෙසා විදේශ වත්කම් පරිපාලනය අතර කිට්ටු සම්බන්ධතාවයක් පවතී. ලබාගත හැකි විදේශ විනිමය සම්පත් බෙහෙවින්ම සීමිත වන හෙයින් සහල්, පිටි සහ සීනි වැනි අත්‍යාවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධව ප්‍රමාණවත් තොගයන් නිතරම තබා ගැනීමට හැකි තත්ත්වයක ශ්‍රී ලංකාව පසු නොවේ. වර්තමාන ප්‍රතිපත්තිය වන්නේ ඉතාමත් නුදුරු අනාගතයේ අවශ්‍යතා පිරිමසාලීමට සැහෙන ප්‍රමාණයන්ගෙන් පවතින මිලයන්ට මෙම භාණ්ඩයන් මිලදී ගැනීමය. අනාගත වෙළඳ පොළවල් වලින් මිලදී ගැනීම සිදු වන්නේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. භාණ්ඩ මිලයන් නියුණු ලෙස ඉහළ නැග තිබෙන සහ ඉහළ මට්ටමක අක්‍රමිකව උච්චාවචනය වීම නොකැඩවා සිදුවන තත්ත්වයකදී දැනට අනුගමනය කරන මිලදී ගැනීම ක්‍රියා පිළිවෙළවල් නිසා ගනු ලබන තීරණයන් අඩුම මිලයනට මිලදී ගැනීම නිතරම සහතික කරනු නොලැබේ නම් විදේශ විනිමය සම්බන්ධව අලාභයක් ඇති වියහැකිය.

පවතින මිලයන් සහ වෙළඳපල තත්ත්වයන් වඩා හොඳින් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් අඩු මිලයන්ට මිලදී ගැනීම මගින් පවතින විදේශ විනිමයෙන් උපරිම ආනයන ප්‍රමාණ ලබා ගැනීමට ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළවල්, මිලයන් සහ ඒවායේ ඇති වියහැකි අනාගත උපනතීන් පිළිබඳ අඛණ්ඩ සම්පූර්ණ අධ්‍යයනයක් අවශ්‍ය වේ. ජාත්‍යන්තර භාණ්ඩ මිලයන්හි ඇතැම් තාවකාලික උපනතීන් පිළිබඳව අධ්‍යයනය හෝ මීට පෙර මිලයන් නොකඩවා වැඩිවී තිබෙන හෙයින්, මිලයන් එසේ අඛණ්ඩව ඉහළ නැගී යන අපේක්ෂාවෙන් මිලදී ගැනීම සිදු කිරීම හෝ යෝග්‍ය නොවේ. රටෙහි විදේශ විනිමය සම්පත් පරිපාලනය උදෙසා ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළවල්හි අපනයන හැකියාවන් සම්බන්ධ දැනුමක් අවශ්‍ය වන අතර වරින් වර ගන්නා තීරණයන් නිතරම රටේ වැඩිම වාසීන් උදෙසා නොවීමට පුළුවන. රටේ විදේශ සම්පත් පරිපාලනයේදී නිවැරදි තීරණයන් ගැනීමෙන් විදේශ විනිමය අය-වැය කමිටුව මගින් වැදගත් කායභාරයක් ඉටු කරනු ලැබිය හැක.

ඉහත සඳහන් කරන ලද කරුණු රටෙහි ද්විපාර්ශවීය වෙළඳ ගිණුම් පරිපාලනය සම්බන්ධවද ඒ ලෙසම අදාළ වේ. 1973 අවසානයේදී මෙම ගිණුමක ශ්‍රී ලංකාවේ වාසියට රුපියල් 548 ලක්ෂයක ශේෂයක් විය. ලබාගත හැකි විදේශ විනිමය සම්පත් බෙහෙවින්ම සීමිත සහ ඉතාමත් ඉක්මණින් ගෙවිය යුතු ගෙවීම් විශේෂයෙන් ආහාර ද්‍රව්‍ය උදෙසා මුදල් ගෙවීමට කෙටිකාලීන ණය ගැනීමකි වැඩිවන පිහිට සෙවීමට සිදුව තිබෙන වර්තමාන තත්ත්වය යටතේ මෙම ගිණුමක ශ්‍රී ලංකාවේ වාසියට ඇති ශේෂයන් ඉහළ නැගීමට ඉඩ හැරීම සුදුසු නොවේ. මෙම ශේෂයන් උදෙසා පොළියක් එකතු නොවන අතර, මෑත කාලයන්හිදී කෙටි කාලීන ණය ලබා ගතහැකිව තිබෙන පොළී අනුපාතිකයන් සියයට 8 ට ආසන්න වේ. ශ්‍රී ලංකාවට ලැබීමට ඇති ප්‍රමාණයන් අඩු කරනු ලැබිය හැක්කේ මෙම රට වලින් මිලදී ගැනීම වෙගයෙන් වැඩිවන අන්දමින් ක්‍රියා පිළිවෙළක් සැකසීමෙනි. මේ සම්බන්ධව, විදේශයන්හි සිටින නියෝජිත කාර්යාලයන්ට ඉටු කළහැකි කායභාර හැරුණු විට දේශීයව මෙම ගිණුම් වඩා කිට්ටුවෙන් පරීක්ෂා කිරීමද ඒ සඳහා උපකාරී විය හැකිය. දැනට ශ්‍රී ලංකාව වෙත ගෙවීමට ඇති රටවල් දෙස බැලීමේදී, දැනට බෙහෙවින් හිඟ සැපයුමකින් යුත් ආනයනයන් වැඩිකිරීමට ඉඩකඩ ඇති බව පෙනී යනු ඇත. උදහරණ වශයෙන්, ශ්‍රී ලංකාවට විශේෂයෙන්ම වාසිදායක කොන්දේසි යටතේ සැපයුම් ලබා ගැනීමට රටට දුෂ්කරව ඇති මෙවැනි අවදියක ශ්‍රී ලංකාව

සමග බැරගෙෂ ඇති රටවලට ශ්‍රී ලංකාවට අමු තෙල් සැපයීමට පුළුවන. ද්විපාර්ශ්වීය වෙළඳ ගිවිසුම්වලට මැනදී ඇතුළත්ව ඇති ඇතැම් අනෙකුත් ආසියාතික රටවල් සහනදැයි කොන්දේසි මත අමු තෙල් ලබා ගැනීමට සමත් වී ඇත.

කෙටි කාලීන සහ සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය පහසුකම් මගින් ආනයනයන්හි සැලකිය යුතු කොටසක් සඳහා මුදල් ගෙවීමට සිදුව තිබීමේ අවාසින් වුවමනාවට වඩා අවධාරණය කිරීම අවශ්‍ය නැත එමගින් ඇති වියහැකි ද්‍රවශීලතා අර්බුදයකට රට යොමු කළහැකි අතර මෙම මූල්‍ය මාර්ගය හදිසියෙන්ම නැතිව යනු ඇත ඉහළ පොලී ගාස්තු ස්වරූපයෙන් දැඩි පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීම සහ සාමාන්‍ය වෙළඳ වට්ටම් සහ වාසි නොමැතිවීමද මෙහි අවාසින් වේ. වඩාත් වැදගත් කරුණ නම් බෙහෙවින් තරහකාරී වෙළඳ පොලවලින් මිළදී ගැනීමේ නිදහස ඒ මගින් සීමා කිරීමයි. අනෙකුත් බොහෝ අර්ධ දියුණු රටවල් මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවද ඇයගේ පාලනයේ පිටත පවතින ආර්ථික බලවේගයන්ගේ පීඩාවට පත්ව තිබුණද විදේශ ගිණුම් තත්ත්වය යථා පරිදි හැඩගැස්වීම දෙසට තබන පළමු පියවර ලෙස කෙටි කාලීන ණය මත ඇති රැදියාව අඩු කිරීමට පියවර ගැනීම වැදගත්වේ. පහත දැක්වෙන සංඛ්‍යා සටහනින්, 1970-73 කාලච්ඡේදයේදී කෙටිකාලීන වගකීම් සම්බන්ධ ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තර දැක්වේ.

1 - 6 වැනි සංඛ්‍යා සටහන
කෙටිකාලීන වගකීම්(අ)

රුපියල් දශලක්ෂ

	1970		1971		1972		1973(ආ)	
	ලැබීම	ගෙවීම	ලැබීම	ගෙවීම	ලැබීම	ගෙවීම	ලැබීම	ගෙවීම
1. ද්විපාර්ශ්වීය වෙළඳ ශේෂයන්හි වෙනස්වීම ..	—	75	—	57	—	11	1	—
2. විදේශීය බැංකු වෙතින් ණය ගැනීම් ..	123	—	—	81	12	—	—	112
3. කෙටිකාලීන ණය ..	434	282	658	614	593	570	781	644
4. සැපයුම්කරුවන්ගේ ණය ..	85	80	58	65	53	84	240	95
5. අනෙකුත්(ඇ) ..	31	7	21	14	88	38	36	111
එකතුව ..	673	444	737	831	746	703	1,058	962

(අ) ජා. මු. අ. සමග ගනුදෙනු ඇතුළත් නොවේ.

(ආ) තාවකාලිකය.

(ඇ) විදේශ ගිණුම් ශේෂයන්හි වෙනස්වීම්, වාණිජ බැංකු වගකීම් සහ එය විනයට වාසිදායකව තිබෙන විට චීන ගිණුමේ ශේෂය ද ඇතුළත් වේ.

ගෙවුම් ශේෂයේ ජංගම ගිණුම් හිඟයක් මගින් පෙන්නුම් කරන්නේ ආයෝජන ඉක්මවා දේශීය ඉතුරුම්හි අඩුවීමකි. ඇත්ත වශයෙන්ම දේශීයව ලබාගත හැකි සම්පත් ප්‍රමාණයේ අඩුව පිරවීමට ආර්ථිකයට විදේශ සම්පත් උරාගනු ලැබිය හැක්කේ ජංගම ගිණුමේ හිඟයන් තුළින් පමණකි. මෙම පරතරය කීපාකාරයකින් පිරවිය හැකිය. දිගුකාලීන පෞද්ගලික ප්‍රාග්ධනය ගලා ඒමත්, දිගුකාලීන නිල ප්‍රාග්ධනය ගලා ඒම, කෙටිකාලීන ණය ලබා ගැනීම, විදේශ වත්කම් උපයෝගීකරනය හෝ බැංකු වගකීම් ඉහළ නැංවීම මේවාට අයත් වේ. ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දෙමින් සිටින ආර්ථික තත්ත්වය අනුව හිඟයන් පියවීමේ වඩාත් සතුටුදායක ස්වරූපය දිගුකාලීන ප්‍රාග්ධන ගලා ඒම බව පෙනී යයි. ඇත්ත වශයෙන්ම, ප්‍රායෝගිකව 1973 දී උපනතීන් මෙම දිසාවට ක්‍රියාත්මක නොවීය. 1973 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ගිණුමේ ගනුදෙනු පිළිබඳ විග්‍රහය මගින් ජංගම ගිණුම් හිඟය පියවීමට ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබූ ක්‍රමයන්ගේ මූලික දුර්වලතාව වෙත අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. 1968 සිට විදේශ සම්පත් පරතරය පියවීම සම්බන්ධ දැඩි බරක් කෙටි සහ මැදිකාලීන ණය වෙත පවරා තිබේ. ඉහත සංඛ්‍යා සටහනේ දක්වා ඇති පරිදි යළි යළිත් ඇතිවන කෙටිකාලීන ණයගැති භාවය ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ මූල්‍ය සම්බන්ධව ස්ථාවර යන්ත්‍රණයක් බවට පත්ව තිබේ.